

ΕΚΚΛΗΣΙΑ

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΤΟΣ ΝΣΤ' | ΤΕΥΧ. Α' | ΑΘΗΝΑΙ, Ι. ΓΕΝΝΑΔΙΟΥ 14, Τ. 140-ΤΗΛ. 718-308 | 15 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 1979 | ΑΡΙΘ. 20

Η ΕΚΤΑΚΤΟΣ ΣΥΓΚΛΗΣΙΣ ΤΗΣ ΙΕΡΑΣ ΣΥΝΟΔΟΥ ΤΗΣ ΙΕΡΑΡΧΙΑΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

(25 — 28 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 1979)

Π Ρ Ο Σ Φ Ω Ν Η Σ Ι Σ

ΤΟΥ ΜΑΚΑΡΙΩΤΑΤΟΥ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΥ ΑΘΗΝΩΝ

ΚΑΙ ΠΑΣΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ κ. κ. Σ Ε Ρ Α Φ Ε Ι Μ

ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΤΗΣ ΙΕΡΑΣ ΣΥΝΟΔΟΥ ΤΗΣ ΙΕΡΑΡΧΙΑΣ

Ἅγιοι ἀδελφοί,

Συνήλθομεν εἰς τὴν σημερινὴν ἑκτακτον συνέλευσιν τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἱεραρχίας συμφώνως πρὸς τὸν Νόμον 590/77 «περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος».

Τὸ κύριον καὶ βασικὸν αἶτιον τὸ κινήσαν ἡμᾶς πρὸς ἑκτακτον Σύνοδον τῆς Ἱεραρχίας εἶναι ἡ πλήρωσις τῆς χηρευούσης Ἱερᾶς Μητροπόλεως Χίου, ἅτε τοῦ ἐν αὐτῇ ἀρχιερατεύσαντος Μητροπολίτου Κυροῦ Νικηφόρου ἀδοκῆτως ἐκδημήσαντος πρὸς Κύριον.

Στρέφοντες νοερῶς τὴν σκέψιν ἡμῶν πρὸς τὴν μορφήν τοῦ τόσον προῶρας μεταστάντος ἀδελφοῦ, εὐχόμεθα ὅπως Κύριος ὁ Θεὸς ἀναπαύσῃ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἐν Χώρα ζώντων καὶ σκηναῖς δικαίων.

Εἰς τὴν ἡμερησίαν διάταξιν, ἐκτὸς τῆς πληρώσεως τῆς προμνησθείσης Ἱερᾶς Μητροπόλεως, συμπεριελάβομεν ὡς δεῦτερον θέμα τὴν συμπλήρωσιν τοῦ Καταλόγου τῶν πρὸς Ἀρχιερατείαν ἐκλογίμων, ἐν συνεχείᾳ δὲ τοὺς Κανονισμοὺς περὶ τοῦ Ἀνωτέρου Ὑπηρεσιακοῦ Συμβουλίου (Α.Υ.Σ.Ε.) καὶ τοῦ Κανονισμοῦ «περὶ Ἱερῶν Ναῶν καὶ Ἐνοριῶν», τοὺς ὁποίους

ἐπεξεργάσθη ἡ Διαρκὴς Ἱερά Σύνοδος.

Τέλος, ἐξ ἀφορμῆς πέντε ἀναφορῶν, ἐπαναλαμβάνομεν πέντε καὶ μόνον Σεβασμιωτάτων ἀδελφῶν, ἐπαναθέτομεν τὸ θέμα τῆς Συγκλήσεως τῆς Τακτικῆς Συνόδου τῆς Ἱεραρχίας, ἂν καὶ ἐλήφθη ἀπόφασις περὶ τῆς ἀνά τριετίαν συγκλήσεως Αὐτῆς καὶ παρὰ τὴν ἀρχὴν ὅτι «ἡ ψῆφος τῶν πλειόνων κρατεῖται».

Ἄλλὰ περὶ ὄλων αὐτῶν θὰ γίνῃ λόγος εἰς τὰς τακτὰς ἡμέρας καὶ ἀπομένει ἐπομένως διὰ τὴν σήμερον, πρώτην ἡμέραν τῆς Συνόδου, ἡ πλήρωσις τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Χίου.

Ἀπευθύνοντες ἐγκάρδιον ἀδελφικὸν χαιρετισμὸν, πρὸς πάντας ὑμᾶς ἀδελφοί, κηρύσσομεν τὴν ἔναρξιν τῶν ἐργασιῶν τῆς παρουσίας ἐκτάκτου Συνόδου.

Α Ν Τ Ι Φ Ω Ν Η Σ Ι Σ

ΤΟΥ ΣΕΒΑΣΜΙΩΤΑΤΟΥ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΜΥΤΙΛΗΝΗΣ κ. Ι Α Κ Ω Β Ο Υ ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΥ ΤΗΣ ΙΕΡΑΣ ΣΥΝΟΔΟΥ ΤΗΣ ΙΕΡΑΡΧΙΑΣ

Μακαριώτατε,

Εὐχαριστῶ δι' ὅσα καλὰ εἶπετε, καὶ εὐχομαι νὰ πρυτανεύσῃ πνεῦμα ἀγάπης μεταξὺ τῶν ἁγίων ἀδελφῶν. Ἡ παρούσα ἔκτακτος Συνέλευσις τῆς Σεπτῆς Ἱεραρχίας κυρίως ἔχει σκοπὸν τὴν πλήρωσιν τῆς χηρευούσης Ἱερᾶς Μητροπόλεως Χίου. Γνωρίζω τὴν Χίον, διότι διηκόνησα ὡς Τοποτηρητῆς τῆς Ἱ. Μητροπόλεως δίς, ἐξ ὧν τὴν μίαν πέντε καὶ ἡμισυ ἔτη, ὅπερ ἀπαράδεκτον.

Τὸ Πλήρωμα τῆς Μητροπόλεως ἀποτελεῖται ἀπὸ καλοὺς Χριστιανούς. Ἔχει ὠραίους Ναοὺς μὲ πλούσια ἀφιερώματα. Τὸ μεγαλύτερον μέρος τοῦ ἐμπορικοῦ στόλου τῆς Πατρίδος ἡμῶν ἀνήκει εἰς τὰ δύο νησιά, τὴν Χίον καὶ τὰς Οἰνούσσας. Εὐχθηθῆτε ὁ ἐκλεγησόμενος νὰ φανῆ ἄξιος τῆς ἀποστολῆς του καὶ ἀντάξιος τῶν προσδοκιῶν τοῦ Λαοῦ τῆς Χίου.

Ἄλλ' ἐκτὸς τοῦ θέματος τούτου ἡ Ἡμερησία Διάταξις διαλαμβάνει καὶ ἕτερα θέματα, ὡς εἶναι ἡ ψήφισις τῶν τροπολο-

γιῶν τοῦ περὶ Α.Υ.Σ.Ε. Κανονισμοῦ, ψήφισις τοῦ Κανονισμοῦ «περὶ Ἱερῶν Ναῶν καὶ Ἐνοριῶν» καὶ τὸ θέμα τῆς ἀνά τριετίαν συγκλήσεως τῆς Σεπτῆς Ἱεραρχίας. Ἐπὶ τοῦ τελευταίου θέματος, ἐπειδὴ ἀπὸ πολλοὺς ἀδελφοὺς ἐλέχθη, ὅτι ἐγὼ ἡμῖν ὁ εἰσηγητῆς αὐτῆς τῆς ἀποφάσεως τῆς Ἱεραρχίας τοῦ παρελθόντος Ὀκτωβρίου, ἐπιτρέψατέ μου νὰ εἶπω ὀλίγα τινά. Δὲν εἰσηγήθην ἐγὼ τὴν ἀνά τριετίαν σύγκλησιν τῆς Ἱεραρχίας. Ἐγὼ ἰδοὺ τί εἶπον· ἐφ' ὅσον δὲν δυνάμεθα νὰ κατανικήσωμεν τὸ πάθος τοῦ φατριασμοῦ καὶ ἀφοῦ δὲν δυνάμεθα νὰ ἐξασφαλίσωμεν τὴν ἐνότητα, τότε ἄς τὴν κάνωμεν πενταετίαν ἢ τριετίαν.

Ἡ ἀγάπη ἡμῶν πρὸς τὸν Ἰησοῦν δέον νὰ ἐκδηλώνεται μὲ τὴν θυσίαν καὶ τὴν ταπείνωσιν ἡμῶν. Ἄν τοῦτο δὲν εἶναι κατορθωτόν, τότε ἄς ζητήσωμεν τὴν Νομοθετικὴν κατάργησιν τοῦ θεσμοῦ, ἵνα μὴ τιτρώσκειται τὸ Πλήρωμα τῆς Ἐκκλησίας. Αὐτὰ πρὸς διάλυσιν πάσης παρεξηγήσεως. Ἐπικαλοῦμαι ἐπὶ πάντας τὸν φωτισμὸν τοῦ Κυρίου τῶν Φώτων καὶ εὐχομαι καλὰς ἐργασίας.

ΧΡΟΝΙΚΟΝ ΤΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ

ΤΗΣ ΕΚΤΑΚΤΟΥ ΣΥΝΕΛΕΥΣΕΩΣ ΤΗΣ ΙΕΡΑΣ ΣΥΝΟΔΟΥ ΤΗΣ ΙΕΡΑΡΧΙΑΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ἡ Ἱερά Σύνοδος τῆς Ἱεραρχίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος συνήλθεν εἰς ἑκτακτον Συνεδρίαν ἀπὸ 25ης ἕως 28ης Σεπτεμβρίου 1979 μὲ θέματα ἡμερησίας διατάξεως (ἐδημοσιεύθη ἡ σχετικὴ Πράξις ἐν τῷ Περιοδικῷ «ΕΚΚΛΗΣΙΑ» τῆς 15.9.79, σελ. 403) τὰ κάτωθι:

1. Πλήρωσις τῆς χηρευούσης Ἱεράς Μητροπόλεως Χίου.
2. Συμπλήρωσις τοῦ Καταλόγου τῶν δι' Ἀρχιερατεῖαν Ἐκλογίμων.
3. Κανονισμὸς περὶ τροποποιήσεως τοῦ ὑπ' ἀριθ. 3) 1977 Κανονισμοῦ (Α.Υ.Σ.Ε.).
4. Ἐγκρίσις Κανονισμοῦ περὶ Ἱερῶν Ναῶν καὶ Ἐνοριῶν.
5. Συζήτησις ἐπὶ τῆς ἀπὸ 13.10.1978 ἀποφάσεως τῆς Ἱεράς Συνόδου τῆς Ἱεραρχίας περὶ τοῦ χρόνου τακτικῆς συνόδου Αὐτῆς.
6. Ὑπηρειακά.

ΣΥΝΕΔΡΙΑ ΤΗΣ 25.9.79

Τὴν πρῶταν ἐτελέσθη θεία Λειτουργία ὑπὸ τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Ζακύνθου κ. Παντελεήμονος καὶ μετ' αὐτὴν ἐφάλγη Μνημόσυνον ὑπὲρ ἀναπαύσεως τῆς ψυχῆς τοῦ αἰδίου Μητροπολίτου Χίου κυροῦ Νικηφόρου.

Ἀρξαμένης τῆς Συνεδρίας καὶ μετὰ τὴν γενομένην ἐναρκτήριον προσευχὴν, ὁ Μακαριώτατος προσεφώνησε τὰ μέλη τῆς Ἱεραρχίας καὶ ἀπήντησεν ἐκ μέρους τῶν Σεβασμιωτάτων Συνέδρων ὁ πρῶτος τῆ τάξει Σεβ. Μητροπολίτης Μυτιλήνης κ. Ἰάκωβος.

Ἀκολούθως ὑπεδλήθησαν ἐνστάσεις, ἀφορῶσαι εἰς τὴν νομιμότητα τῆς ἐκτάκτου συγκλήσεως τῆς Ἱεραρχίας, ὑπὸ τῶν Σεβ. Μητροπολιτῶν Ἐλευθερουπόλεως κ. Ἀμβρόσιου, Φλωρίνης κ. Αὐγουστίνου, Κερκύρας κ. Πολυκάρπου, Σιδηροκάστρου κ. Ἰωάννου, Ὑδρας κ. Ἱεροθέου, Δρυϊνουπόλεως κ. Σεβαστιανοῦ, Λευκάδος κ. Νικηφόρου καὶ Καρυστίας κ. Σεραφεῖμ.

Ἐπὶ τῶν ὡς ἄνω ἐνστάσεων ἐγένετο φανερὰ ὀνομαστικὴ ψηφοφορία, καθ' ἣν ἀπερρίφθησαν διὰ πλειοψηφίας.

Μετὰ ταῦτα ὁ Μακαρ. Πρόεδρος ἐκάλεσε τὸ Σῶμα τῆς Ἱεραρχίας νὰ προχωρήσῃ εἰς τὴν πλήρωσιν τῆς χηρευούσης Ἱεράς Μητροπόλεως Χίου, συμφώνως πρὸς τὴν ἡμερησίαν διάταξιν. Ἐπηκολούθησεν εὐθὺς ἀμέσως συζήτησις ἐπὶ προτάσεως τοῦ Σεβ. Φλωρίνης, ὅστις ἐπεκαλέσθη τὴν διάταξιν τοῦ ἀρθροῦ 24 τοῦ Ν. 590) 1977, «Περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος», κατὰ τὴν ὁποίαν δὲν δύναται ἡ Ἱεραρχία νὰ προβῇ εἰς πλήρωσιν χηρευούσης Μητροπολιτικῆς Ἐδρας εἰς ἑκτακτον συνέλευσιν, ἐφ' ὅσον ἐντὸς ἑξαμήνου ἀπὸ τῆς χηρείας αὐτῆς συμπίπτει χρόνος τακτικῆς συγκλήσεως τῆς Ἱεραρχίας.

Ἐπὶ τῆς προτάσεως ταύτης, ἐν συσχετισμῷ πρὸς τὴν ἀπὸ 13.10.78 ἀπόφασιν τῆς Ι.Σ.Ι. περὶ τῆς ἀνά τριετίαν συγκλήσεως ταύτης, ἐπηκολούθησε μακρὰ καὶ ἐμπεριστατωμένη συζήτησις, καθ' ἣν ἔλαβον μέρος πολλοὶ ἐκ τῶν Σεβ. Συνέδρων καὶ μετ' αὐτὴν ἐζητήθη ἡ γνώμη τοῦ ἐιδικοῦ νομικοῦ Συμβούλου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος κ. Γεωργίου Λιλαίου, Δικηγόρου παρ' Ἀρείῳ Πάγῳ.

Ἐκτὸς τῶν ἐπὶ τοῦ ὡς ἄνω θέματος ἀπόψεων τοῦ ἐιδικοῦ νομικοῦ Συμβούλου, ὁ Μακαρ. Πρόεδρος, λαθὼν ὑπ' ὄψει καὶ τὰς ἐκτεθείσας ἀπόψεις τῶν Σεβ. Ἱεραρχῶν, προέτεινε τὴν ἀναβολὴν τῆς πληρώσεως τοῦ χηρευόντος Μητροπολιτικοῦ Θρόνου τῆς Χίου, ἥτις, πλήρωσις, θὰ πραγματοποιηθῇ πρὸ τῆς ἐκπνοῆς τοῦ ὑπὸ τοῦ Καταστατικοῦ Χάρτου προβλεπομένου ἑξαμήνου ἀπὸ τῆς χηρείας.

ΣΥΝΕΔΡΙΑ ΤΗΣ 26.9.79

Συνεχίσθησαν διὰ δευτέραν ἡμέραν αἱ ἐργασίαι τῆς Ἐκτάκτου συνελεύσεως τῆς Ἱεραρχίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.

Ἐν ἀρχῇ τῆς Συνεδρίας ἀνεγνώσθησαν καὶ ἐπεκυρώθησαν τὰ Πρακτικὰ τῆς προηγουμένης συνεδρίας.

Ἀκολούθως ἀπεφασίσθη, ὅπως Ἐπιτροπὴ, ἀποτελουμένη ἐκ τῶν Σεβασμιωτάτων Μητροπολιτῶν Κίτρους κ. Βαρνάβα, Μεσσηνίας κ. Χρυσστόμου, Φθιώτιδος κ. Δαμασκηνοῦ καὶ τοῦ Θεοφιλ. Ἐπισκόπου Ἀγδρούσης κ. Ἀναστασίου, ἐπισκεφθῇ ἐξ ὀνόματος τῆς

Ἱεραρχίας τὸν ἐντιμότερον Ὑπουργὸν Γεωργίας κ. Ἰωάννην Μπούτου καὶ μεταφέρει εἰς αὐτὸν ἐμόφωνον παράκλησιν Αὐτῆς, ὅπως εἰς τὸ περὶ προστασίας τῶν δασῶν Νομοσχέδιον τροποποιηθῶν ἄρθρα τινά, τὰ ὁποῖα θίγουν κυρίως δικαιώματα τῆς Ἐκκλησίας ἐπὶ τῆς περιουσίας Αὐτῆς.

Ἀκολούθως διὰ μυστικῆς ψηφοφορίας καὶ συμφώνως πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 21 τοῦ Ν. 590) 1977, «Περὶ Καταστατικῆς Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος», συνεπλήρωσε τὸν Κατάλογον τῶν πρὸς Ἀρχιερατεῖαν Ἐκλογίμων διὰ τῶν ἐξῆς Ἀρχιεπισκοπῶν: Ἀποστολοπούλου Ἰωακείμ, Ἀποστολοπούλου Παντελεήμονος, Βαρλά Μακαρίου, Βρυώνη Ἀλεξίου, Γιάνναρου Πολυκάρπου, Καρατζάλη Τίτου, Κερεσάρη Κλαυδίου, Κοράκη Νικοδήμου, Κουτσαμπάση Νικοδήμου, Μάνθου Κυρίλλου, Μεταλληνοῦ Μεθοδίου, Σιμοπούλου Θεοφίλου, Τζαδάρα Τιμοθέου, Τριάντη Ἰγνατίου καὶ Φραντζῆ Ἰακώβου.

Τέλος ἐνέκρινε τὸν Κανονισμὸν περὶ τοῦ Ἀγιωτέρου Ὑπηρεσιακοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐκκλησίας.

ΣΥΝΕΔΡΙΑ ΤΗΣ 27.9.79

Συνήλθεν εἰς συνεδρίαν διὰ τρίτην ἡμέραν ἡ Ἱεραρχία ὑπὸ τὴν Προεδρίαν τοῦ Μακαριωτάτου Προέδρου Αὐτῆς Ἀρχιεπισκόπου κ. Σεραφεῖμ καὶ συνέχισε τὰς ἐργασίας τῆς ἐκτάκτου συνελεύσεως Αὐτῆς.

Μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν καὶ τὴν ἐπικύρωσιν τῶν Πρακτικῶν ἡ Ἱερά Σύνοδος ἔλαβε γνῶσιν δημοσιεύματος ἀπογευματινῆς ἐφημερίδος τῆς 26ης τ. μ. εἰς τὴν ὁποῖαν κατεχωρήσθη δῆθεν διάλογος μεταξύ Σεβασμιωτῶν Συνοδικῶν Συνέδρων κατὰ τὴν Συνεδρίαν τῆς 25ης τ. μ. εἰς τὸν ὁποῖον περιλαμβάνονται φράσεις καὶ λέξεις, ἀπάδουσαι τελείως εἰς τὸ Ἀρχιερατικὸν ἀξίωμα, ὡς καὶ γεγονότα διαπληκτισμοῦ καὶ χειροδικίας μεταξύ Σεβ. Συνέδρων.

Ἐπὶ τοῦ δημοσιεύματος τούτου ἡ Ἱερά Σύνοδος ἐξέφρασε τὴν κατάπληξιν καὶ τὴν ἰεράν Αὐτῆς ἀγανάκτησιν, δεδομένου ὅτι ὁ φερόμενος ὡς διάλογος καθὼς καὶ τὰ περιγραφόμενα ὡς γεγονότα μεταξύ Σεβασμιωτῶν Συνέδρων εἶναι φανταστικά, ψευδῆ καὶ συκοφαντικά, ὡς ἀποδεικνύεται οὐχὶ μόνον ἐκ τῶν ἐπισήμων Πρακτικῶν τῶν Συνεδριῶν τῆς Ἱεραρχίας, ἀλλὰ καὶ ἐκ τοῦ μαγνητοφώνου τὸ ὁποῖον χρησιμοποιεῖται κατὰ τὰς συνεδριάσεις Αὐτῆς.

Ἐξέφρασε δὲ πρὸς τούτους καὶ τὴν πολλὴν αὐτῆς πικρίαν, διότι συστηματικῶς εἰς τὴν ἐν λόγῳ ἐφημερίδα ἀπὸ πολλοῦ χρόνου δημοσιεύονται ἐκκλησιαστικαὶ εἰδήσεις καὶ πληροφορίαι ἀνακριθεῖς καὶ παραπλανητικαί, δημιουργοῦσαι δυσμενέστατον κλίμα κατὰ τῆς Ἀγιωτάτης Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, μέχρι σημείου νὰ γίνεται ζημία οὐχὶ μόνον εἰς τὴν Ἐκκλησίαν, ἀλλὰ καὶ εἰς αὐτὸ τοῦτο τὸ Ἔθνος. Αὐτὴν δὲ τὴν πικρίαν τῆς γνωστοποιεῖ διὰ μίαν ἀκόμη φο-

ρὰν εἰς τὴν Ἑλληνικὴν Πολιτείαν καὶ εἰς τὸν εὐσεβῆ Ἑλληνικὸν Λαόν, ἐνῶ ἐξ ἄλλου ἐπαινεῖ τὴν μεγάλην μερίδα τοῦ ἡμερησίου Τύπου διὰ τὴν ἀντικειμενικὴν ἐνημέρωσιν τῆς κοινῆς γνώμης περὶ τῶν ἐργασιῶν τῆς Ἱεραρχίας καὶ τοῦ ἐν γένει ἔργου τῆς Ἐκκλησίας.

Ἐν συνεχείᾳ ἡ Ἱερά Σύνοδος τῆς Ἱεραρχίας ἐπληροφορήθη διὰ τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Κίτρους κ. Βαργάδα τὰ περὶ τῆς συναντήσεως τῆς ὑπὸ τῆς Ἱεραρχίας ὀρισθείσης Ἐπιτροπῆς μετὰ τοῦ Ὑπουργοῦ Γεωργίας κ. Ἰωάννου Μπούτου. Ὁ ἐν λόγῳ Ὑπουργὸς ἤκουσε μετ' ἐνδιαφέροντος καὶ σεβασμοῦ πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν τὰς ἀπόψεις τῆς Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς ἐπὶ ὀρισμένων ἄρθρων τοῦ κατ' αὐτὰς ὑπὸ τῆς Βουλῆς ψηφισμένου νομοσχεδίου περὶ προστασίας δασῶν, ἐγνώρισε δὲ εἰς τὴν Συνοδικὴν Ἐπιτροπὴν, ὅτι θὰ λάβῃ ὑπ' ὄψιν τὰ αἰτήματα τῆς Ἐκκλησίας ἐπὶ τοῦ θέματος διασφαλίσεως τῆς Ἐκκλησιαστικῆς περιουσίας καὶ θὰ συνεργασθῇ πάλιν μετὰ τῆς Ἐπιτροπῆς.

Ἐν συνεχείᾳ ἡ Ἱεραρχία εἰσήλθεν εἰς τὴν διαδικασίαν τῆς ἀναγνώσεως καὶ ἐπεξεργασίας τοῦ Κανονισμοῦ περὶ «Ἱερῶν Ναῶν καὶ Ἐνοριῶν» ἀποτελουμένου ἐκ 19 ἐκτενῶν ἄρθρων.

ΣΥΝΕΔΡΙΑ ΤΗΣ 28.9.79

Διὰ τετάρτην καὶ τελευταίαν ἡμέραν συνήλθεν ἡ Ἱερά Σύνοδος τῆς Ἱεραρχίας καὶ συνέχισε τὰς ἐργασίας Αὐτῆς, ὑπὸ τὴν Προεδρίαν τοῦ Μακαριωτάτου Προέδρου Αὐτῆς Ἀρχιεπισκόπου κ. Σεραφεῖμ.

Ἐν ἀρχῇ ἀνεγνώσθησαν καὶ ἐπεκυρώθησαν τὰ πρακτικὰ τῆς προηγουμένης Συνεδρίας. Ἀκολούθως ἡ Ι.Σ.Ι. συνέχισε τὴν ἐπεξεργασίαν τοῦ Κανονισμοῦ «περὶ Ἱερῶν Ναῶν καὶ Ἐνοριῶν» καὶ ἐνέκρινεν αὐτὸν μετὰ τὰς ὑπὸ τῶν Σεβασμιωτῶν Συνέδρων προταθείσας καὶ ἀποδεκτὰς γενομένας τροποποιήσεις.

Μετὰ ταῦτα ἐξ ἀφορμῆς τοῦ εἰς τὴν ἡμερησίαν διάταξιν ἀναγεγραμμένου θέματος, περὶ συζητήσεως ἐπὶ τῆς ἀπὸ 13.10.78 ἀποφάσεως τῆς Ἱεράς Συνόδου τῆς Ἱεραρχίας περὶ τοῦ χρόνου τακτικῆς Συνόδου Αὐτῆς, ἀνεγνώσθη σχετικὴ Δήλωσις ὑπογεγραμμένη ὑπὸ τεσσαράκοντα Συνέδρων Ἱεραρχῶν, ἐφ' ἧς ἐπηρεολούθησε συζήτησις, ἀναγνωσθέντος καὶ τοῦ ἀποσπάσματος τοῦ Πρακτικοῦ τῆς Συνεδρίας τῆς Ἱεράς Συνόδου τῆς Ἱεραρχίας τῆς 13.10.1978, εἰς τὸ ὁποῖον καταχωρίζεται ἡ λήψις ἀποφάσεως περὶ ἀνά τριετίαν τακτικῆς συγκλήσεως τῆς Ἱεραρχίας.

Ἐν συνεχείᾳ ὁ Μακαριώτατος Πρόεδρος, ἔχων ὑπ' ὄψιν τὴν διὰ τῆς ὡς εἴρηται δηλώσεως ἐκπεφρασμένην γνώμην τῆς πλειοψηφίας τοῦ Σώματος τῆς Ἱεραρχίας, ὡς καὶ τὸ ἀναγνωσθὲν ἀπόσπασμα τοῦ ὡς ἄνω Πρακτικοῦ, ἐκήρυξε τὴν λήξιν τῆς Συνεδρίας καὶ τῶν ἐργασιῶν τῆς ἐκτάκτου συνελεύσεως τῆς Ἱεράς Συνόδου τῆς Ἱεραρχίας.

Η ΕΝΑΝΘΡΩΠΗΣΙΣ ΥΙΟΥ ΚΑΙ ΛΟΓΟΥ ΤΟΥ ΘΕΟΥ ΕΚ ΤΗΣ ΠΑΡΘΕΝΟΥ ΜΑΡΙΑΣ

I. Η ΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΘΕΟΜΗΤΟΡΟΣ ΕΝ ΤΗ ΑΓΙΑ ΓΡΑΦΗ ΚΑΙ ΤΗ ΟΡΘΟΔΟΞΩ ΕΚΚΛΗΣΙΑ.

«Τὴν Θεοτόκον καὶ Μητέρα τοῦ Φωτός, ἐν ὕμνοις τιμῶντες, μεγαλύνωμεν».

«Ταῖς πρεσβείαις τῆς Θεοτόκου, Σῶτερ, σῶσον ἡμᾶς».

(Ἐκ τῆς λειτουργικῆς ζωῆς τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας).

Τοὺς δύο αὐτοὺς στίχους τοὺς ἔχει εἰς καθημερινὴν χρῆσιν εἰς τὴν λατρείαν τῆς ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία. Ὁ μὲν πρῶτος, ψάλλεται εἰς τὴν ἀκολουθίαν τοῦ Ὁρθρου, ὁ δὲ δεύτερος, κατὰ τὴν τέλει τῆς θείας Λειτουργίας. Καὶ οἱ δύο ἀναφέρονται εἰς τὸ Πρόσωπον τῆς Παναγίας. Διὰ τοῦ στίχου: «Τὴν Θεοτόκον καὶ Μητέρα τοῦ Φωτός, ἐν ὕμνοις τιμῶντες, μεγαλύνωμεν», καλεῖται ὁ λαὸς νὰ δοξολογήσῃ τὴν Παναγίαν. Διὰ τοῦ ἄλλου: «Ταῖς πρεσβείαις τῆς Θεοτόκου, Σῶτερ, σῶσον ἡμᾶς», ζητοῦν οἱ Χριστιανοὶ τὴν σωτηρίαν τους, ἀπὸ τὸν Κύριον Ἰησοῦν διὰ τῶν πρεσβειῶν τῆς Παναχράντου Μητρός Του.

Οἱ Ὁρθόδοξοι Χριστιανοὶ ἀκολουθοῦν πιστῶς τὴν διδασκαλίαν αὐτὴν. Δοξολογοῦν καὶ παρακαλοῦν τὴν Παρθένον Μαρίαν. Τοιοῦτοτρόπως, λοιπόν, ἡ ἀειπάρθενος Κόρη τῆς Ναζαρέτ ἔχει θέσιν εἰς τὸ Δόγμα, τὴν Λατρείαν τῆς Ἐκκλησίας καὶ τὴν εὐλάβειαν τοῦ Λαοῦ.

Διὰ πολλῶν τρόπων καὶ ἐκδηλώσεων τιμᾷ καὶ μεγαλύνει τὴν Παναγίαν ὁ Ὁρθόδοξος Λαός. Ἀνεγείρει μεγαλοπρεπεῖς Ναοὺς εἰς τιμὴν αὐτῆς. Ἐορτάζει ἰδιαίτερος τὰ μεγάλα γεγονότα τῆς ζωῆς τῆς Θεοτόκου. Πλήθος ὕμνων ἔχει πρὸς τιμὴν αὐτῆς. Τὰ τροπάρια, τὰ ὁποῖα ὁμιλοῦν διὰ τὴν Θεοτόκον καὶ ὀνομάζονται «Θεοτοκία», καταλαμβάνουν πολὺν χρόνον εἰς τὴν Ὑμνολογίαν τῆς Ἐκκλησίας μας. Ἀπεικονίζει εἰς εἰκόνας τὸ Πρόσωπον τῆς Παναγίας.

Οἱ Ὁρθόδοξοι Χριστιανοὶ πιστεύομεν εἰς τὴν ἀγάπην τῆς Παναγίας καὶ εἰς τὰς πρεσβείας τῆς πλησίον τοῦ Υἱοῦ τῆς, δι' αὐτὸ δὲ ἀκαταπαύστως τὴν παρακαλοῦμεν μὲ δεήσεις καὶ προσευχάς. Πιστεύομεν καὶ διακηρύσσομεν ὅτι ἡ Παναγία, διὰ τῆς Μητρικῆς τῆς παρορησίας πρὸς τὸν Υἱὸν τῆς καὶ Θεόν, σώζει ἡμᾶς ἀπὸ πάσης βλάβης καὶ δεινῆς περιστάσεως καὶ μᾶς διαφυλάττει ἀπὸ κάθε πειρασμὸν.

Ἡ πίστις ὁμῶς αὐτῆ ἡμῶν τῶν Ὁρθοδόξων Χριστιανῶν, περὶ τῆς Μητρός τοῦ Κυρίου καὶ τῆς θέσεώς τῆς πλησίον τοῦ Θεανθρώπου, στηρίζεται εἰς τὴν Ἁγίαν Γραφήν; Τιμῶμεν δηλαδὴ δικαίως τὴν Παρθένον Μαρίαν, ὡς «τὴν τιμιωτέραν τῶν Χερουβὶμ καὶ ἔνδοξοτέραν τῶν Σεραφεῖμ»; Ἐνεργοῦμεν Ὁρθόδοξως, ὅταν τὴν παρακαλοῦμεν καὶ ἀναθέτομεν εἰς αὐτὴν, διὰ τῆς πίστεώς μας «τὴν πᾶσαν ἐλπίδα μας» καὶ ψάλλομεν εἰς αὐτὴν «καὶ σὲ μεσίτριαν ἔχω πρὸς τὸν φιλόανθρωπον Θεόν»;¹. Ἴδου τὰ ἐρωτήματα. Εἶναι ἐρωτήματα τὰ ὁποῖα χρῆζον ἀπαντήσεως πρὸς ἐνίσχυσιν τῆς πίστεως καὶ ἀγάπης τῶν Ὁρθοδόξων εἰς τὴν Παναγίαν. Ἰδιαίτερος σήμερον χρειάζεται ἡ ἀπάντησις εἰς τὰ ἐρωτήματα αὐτά, διότι εἰς τὰς ἡμέρας μας οἱ ποικιλώνυμοι αἰρετικοὶ διατρέχουν τὴν Χώραν μας, διὰ νὰ παρασύρουν εἰς τὰς κακοδοξίας τῶν τοῦ Ὁρθοδόξου Χριστιανούς. Οἱ Προτεστάνται μὲ τὰ διάφορα χρώματά των καὶ μὲ τὸ ζωηρότερον ἐξ αὐτῶν τοῦ «Εὐαγγελικοῦ Χριστιανοῦ» καὶ οἱ Χιλιασταὶ μὲ τὰ διάφορα ὀνόματα, «Μάρτυρες τοῦ Ἰεχωβά, Σπουδασταὶ τῶν Γραφῶν, κ.ά.» πολεμοῦν τὸ Πρόσωπον τῆς Παναγίας. Κατηγοροῦν ἡμᾶς τοὺς Ὁρθόδοξους διὰ τὰς προσευχάς μας πρὸς τὴν Θεοτόκον. Ὑποστηρίζουν, ὅτι ἡ Ἁγία Γραφή οὐδαμῶς διδάσκει νὰ τιμῶμεν τὴν Παναγίαν καὶ νὰ παρακαλοῦμεν αὐτήν.

Ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία, ἀντιθέτως, διδάσκει, ὅτι τὴν δογματικὴν τῆς διδασκαλίαν, τὴν λατρευτικὴν τῆς διὰ τῆς πίστεως τοῦ λαοῦ, περὶ τοῦ Προσώπου τῆς Παναγίας, στηρίζει παντάπασιν εἰς τὴν Ἁγίαν Γραφήν. Τοῦτο ἐπιθυμοῦμε ν' ἀποδείξωμεν. Παραλείποντες τὰ ὅσα προφητικῶς διδάσκει ἡ Παλαιὰ Διαθήκη περὶ τῆς Παναγίας εἰσερχόμεθα εἰς τὴν Καινὴν Διαθήκην. Οἱ Ἱεροὶ Εὐαγγελιστὰ καὶ κυρίως ὁ Λουκᾶς καὶ ὁ Ἰωάννης μᾶς παρέχουν ἀρκετὰ στοιχεῖα, διὰ νὰ ὑποστηρίξωμεν, ὅτι πρέπει νὰ τιμῶμεν τὴν Παναγίαν καὶ νὰ παρακαλοῦμεν αὐτήν.

II. ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ ΤΗΣ ΚΑΙΝΗΣ ΔΙΑΘΗΚΗΣ ΠΕΡΙ ΑΠΟΛΟΣΕΩΣ ΔΟΣΗΣ ΚΑΙ ΤΙΜΗΣ ΕΙΣ ΤΗΝ ΠΑΡΘΕΝΟΝ ΜΑΡΙΑΝ.

Τὴν Κόρην τῆς Ναζαρέτ, τὴν Παρθένον Μαρίαν, τὴν ἐτίμησε πρῶτος αὐτὸς ὁ Θεός, διὰ τῆς ἐνανθρωπήσεως τοῦ Υἱοῦ καὶ Λόγου Αὐτοῦ. Ὁ Εὐαγγελιστῆς Ἰωάννης διδάσκει, «ὁ Λόγος σὰρξ ἐγένετο καὶ ἐσκήνωσεν ἐν ἡμῖν»². Ὁ ἄσαρκος Θεὸς ἔλαβε σὰρκα ἐκ τῆς

1. Ἐκ τοῦ Παρθολογικοῦ Κανόνας.

2. Ἰω. α, 14.

σαρκὸς τῆς Μαριάμ. Ἐξ αὐτῆς ἔλαβεν ὁ Θεὸς Λόγος τὸν ναόν, τὸν ἄνθρωπον (Μ. Ἀθανάσιος). Ἐπῆρε αἷμα ἀπὸ τὸ αἷμα τῆς Γυναίκος αὐτῆς. Ἐσκήνωσεν «ἐκ Πνεύματος Ἁγίου» εἰς τὴν κοιλίαν αὐτῆς. Ἐγαλουχήθη μὲ τὸ γάλα τῆς. Ἐβαστάχθη εἰς τὰς ἀγκάλας τῆς.

Ὁ Θεοφότιστος Παῦλος γράφει: «ὅτε δὲ ἦλθε τὸ πλήρωμα τοῦ χρόνου, ἐξαπέστειλεν ὁ Θεὸς τὸν Υἱὸν αὐτοῦ γενόμενον ἐκ γυναικός...»³. Ὁ Ἰησοῦς δὲν ἐγεννήθη ὡς ἄνθρωπος «ἐκ θελήματος ἀνδρός», ἀλλ' ἐκ Πνεύματος Ἁγίου καὶ Μαρίας τῆς Παρθένου⁴. Ἡ προαιώνιος βουλὴ τοῦ Παναγίου Θεοῦ, περὶ ἐνανθρωπήσεως τοῦ Υἱοῦ καὶ Λόγου Αὐτοῦ, διὰ τὴν σωτηρίαν τοῦ ἀνθρωπίνου γένους, ἀποκαλύπτεται, τὸ πρῶτον, ὑπὸ τοῦ Ἀρχαγγέλου Γαβριὴλ εἰς τὴν Παρθένον Μαρίαν. «Τὴν ἀποκάλυψιν τοῦ μυστηρίου χρόνους αἰώνιους σεσηγημένους»⁵, τὴν κάμνει ὁ Θεὸς εἰς τὴν Μαριάμ λίαν τιμητικῶς, ὅπως μᾶς περιγράφει τὸ γεγονός ὁ Εὐαγγελιστὴς Λουκᾶς: «Ἀπεστάλη ὁ ἄγγελος Γαβριὴλ ὑπὸ τοῦ Θεοῦ εἰς Πόλιν Γαλιλαίας, ἣ ὄνομα Ναζαρέτ, πρὸς Παρθένον μεμνηστευμένην ἀνδρὶ ὄνομα Ἰωσήφ... καὶ τὸ ὄνομα τῆς Παρθένου Μαρίας»⁶.

Ἐχομεν ἐδῶ ὄχι ἀπλῶς ἀποκάλυψιν τῆς βουλῆς καὶ τοῦ ἀνθρωποσωτηρίου σχεδίου τοῦ Θεοῦ, ἀλλὰ καὶ ἐκπλήρωσιν αὐτῆς καὶ πραγμάτωσιν τοῦ σχεδίου, μὲ Θεοτόκον τὴν ἀγνὴν κόρην τῆς Ναζαρέτ. Ἴδου ἡ ἐκπλήρωσις: «... καὶ εἶπεν ὁ ἄγγελος αὐτῇ, μὴ φοβοῦ Μαριάμ· εὖρες γὰρ χάριν παρὰ τῷ Θεῷ καὶ ἰδοὺ συλλήψῃ ἐν γαστρὶ καὶ τέξῃ υἱόν, καὶ καλέσεις τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἰησοῦν»⁷.

Ὁ Θεός, λοιπόν, διὰ νὰ ἀναγγεῖλῃ τὸ Κοσμοσωτήριον Γεγονὸς εἰς τὴν Παρθένον, δὲν ἀπέστειλε τὸν γέροντα Ζαχαρίαν. Δὲν τὴν ἐπισκέφθη ὁ πρεσβύτερος Συμεὼν εἰς τὴν ἀποκάλυψιν «τοῦ σωτηρίου τοῦ Θεοῦ». Μῆτε ἄλλος προφήτης ἀνέλαβε τοιαύτην ἐντολὴν παρὰ τοῦ Θεοῦ, ἀλλ' «Ἄγγελος πρωτοστάτης, οὐρανόθεν ἐπέμφθη, εἰπεῖν τῇ Θεοτόκῳ τὸ χαῖρε»^{7α}. Καὶ ὁ οὐράνιος αὐτὸς ἀπεσταλμένος δὲν ἐπισκέφθη αὐτὴν κατ' ὄναρ, ὅπως ἐπισκέφθη τὸν γέροντα Ἰωσήφ καὶ τοὺς Μάγους⁸, τὸν ἀπόστολον Πέτρον⁹ καὶ τὸσους ἄλλους, ἀλλὰ ὑπὸ τὸ φῶς τῆς ἡμέρας.

Εἰς τὴν Ἁγίαν Γραφήν, τόσον εἰς τὴν Παλαιάν, ὅσον καὶ εἰς τὴν Καινὴν Διαθήκην, ἔχομεν ἄγγελο-

φρανίας. Εἰς διάφορα εὐσεβῆ πρόσωπα ἐνεφανίσθησαν κατὰ καιροὺς Ἄγγελοι Κυρίου. Ἐνδεικτικῶς ἀναφέρονται τὸν Ἀβραάμ, τὸν Λώτ, τὸν Γωβιάν, τὸν Δανιήλ, τὸν Ζαχαρίαν, τοὺς Ποιμένας καὶ τὰς Μυροφόρους. Εἰς οὐδένα ἐξ αὐτῶν ὠμίλησεν ὁ ἐπισκεφθεὶς αὐτοὺς ἄγγελος μὲ τοιοῦτον σεβασμόν, ὅπως ὠμίλησε καὶ συνεζήτησεν ὁ ἐντολοδόχος τοῦ Θεοῦ, ὁ Ἀρχάγγελος Γαβριήλ, εἰς τὴν Παρθένον. Διὰ τῆς στάσεώς του, τοῦ χαιρετισμοῦ του, τῶν λόγων του, ἀποδίδει τιμὴν καὶ σεβασμόν εἰς τὴν Μαριάμ. Στέκει μὲ πολὺ δέος ἐμπρὸς εἰς τὴν ἀγιότητα τῆς κόρης αὐτῆς, ὅπως ὠραιότατα ψάλλει ἡ Ἐκκλησία μας: «Τὴν ὠραιότητα τῆς Παρθενίας σου, καὶ τὸ ὑπέρλαμπρον τὸ τῆς ἀγνείας σου, ὁ Γαβριὴλ καταπλαγείς, ἐβόα σοι Θεοτόκε...»¹⁰. Τῆς ἀπευθύνει τὸ «χαῖρε». Τῆς πλέκει ὕμνον «χαῖρε, κεχαριτωμένη· ὁ Κύριος μετὰ σοῦ»¹¹. Συνάπτει διάλογον μαζὶ τῆς. Τῆς δίδει ἐξηγήσεις. Διὰ νὰ ἐννοήσωμεν καλύτερον τὴν τιμὴν, τὴν ὁποῖαν ἀποδίδει ὁ Θεός, διὰ τοῦ Γαβριήλ, εἰς τὴν Παρθένον, δὲν ἔχομεν παρὰ νὰ συγκρίνωμεν τὰς δύο ἐπισκέψεις τοῦ ἰδίου Ἀρχαγγέλου, τὴν εἰς τὸν Ζαχαρίαν, τὸν πατέρα τοῦ Ἰωάννου τοῦ Προδρομοῦ, καὶ τὴν ἐπίσκεψιν εἰς αὐτὴν. Χρονικῶς εἶναι πολὺ πλησίον αἱ δύο αὐταὶ ἐπισκέψεις. Ἀμφότεραι ἐγένοντο ἐντὸς ἑξ μηνῶν. Ἐκ τῆς μελέτης αὐτῶν θὰ διαπιστώσωμεν τὴν διαφορὰν τῆς στάσεως τοῦ Ἀγγέλου ἐναντι τοῦ Ζαχαρίου καὶ τῆς Μαρίας. Εἰς τὴν πρώτην περίπτωσιν ἐρωτᾷ ὁ πρεσβύτερος καὶ Ἱερεὺς τοῦ Ἱεριστοῦ τὸν ἀπροσδόκητον ἐπισκέπτην του καὶ ἀγγελιοφόρον τοῦ Θεοῦ «κατὰ τί γνώσομαι τοῦτο; ἐγὼ γὰρ εἰμι πρεσβύτερος καὶ ἡ γυνὴ μου προβητικῶς ἐν ταῖς ἡμέραις αὐτῆς»¹². Ἡ ἀπάντησις τοῦ ἀγγέλου ἐπὶ τῆς ἐρωτήσεως τοῦ Ζαχαρίου εἶναι αὐστηρά, συνεπαγομένη τὴν τιμωρίαν τοῦ ἐρωτήσαντος Ζαχαρίου: «Ἐγὼ εἰμι Γαβριὴλ ὁ παρεστηκὸς ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ, καὶ ἀπεστάλην λαλῆσαι πρὸς σε καὶ εὐαγγελισασθαί σοι ταῦτα· καὶ ἰδοὺ ἔση σιωπῶν καὶ μὴ δυνάμενος λαλῆσαι ἄχρι ἥς ἡμέρας γένηται ταῦτα»¹³. Τοιοῦτοτρόπως ἀπήντησεν εἰς τὸν Ζαχαρίαν. Εἰς τὴν δευτέραν περίπτωσιν ἐρωτᾷ καὶ ἡ Παρθένος τὸν ἴδιον ἄγγελο, κατὰ τὴν ἐπίσκεψιν του εἰς αὐτήν: «Πῶς ἔσται μοι τοῦτο, ἐπεὶ ἄνδρα οὐ γινώσκω»;¹⁴. Ὁρθοτάτη καὶ δικαιολογημένη πλήρως ἡ ἀπορία τῆς ἀγνῆς κόρης τῆς Ναζαρέτ, διότι τὸ μήνυμα τοῦτο τοῦ Ἀγγέλου, ὅτι Παρθένος οὐσα θὰ γεννήσῃ υἱόν, ὑπέρχκειτο τοῦ φυσικοῦ νόμου καὶ τοῦ ἀνθρωπίνου λογικοῦ. Ἴδου πῶς ἀπαντᾷ ὁ ἄγγελος εἰς τὴν ἐρώτησίν της: «Πνεῦμα Ἁγίον ἐπελεύσεται ἐπὶ σέ καὶ δύναμις ὑψίστου ἐπισκιάσει σοι»¹⁵. Τῆς δίδει ἐξηγήσεις. Τῆς φέρει ὡς πειστήριον τὸ γεγονός τῆς Ἐλισάβετ: «Ἴδου Ἐλισάβετ ἡ συγγενὴς σου καὶ αὐτὴ συνεληλυθία υἱὸν ἐν γήρει

3. Γαλ. δ' 4.

4. 3ον ἄρθρ. τοῦ Συμβόλου τῆς Πίστεως.

5. Ρωμ. ιδ' 24.

6. Λουκ. α' 26, 27.

7. Λουκ. α' 31.

7α. Ἐκ τοῦ Ἀκαθίστου Ὑμνου.

8. Μκθ. α' 20, 6' 12.

9. Πραξ. ιβ' 7.

10. Ἐκ τῆς ἑμολογίας τῆς Ἐκκλησίας.

11. Λουκ. α' 28.

12. Λουκ. α' 18, 19, 20.

13. Λουκ. α' 19, 20.

14. Λουκ. α' 34.

15. Λουκ. α' 35.

αὐτῆς... αὐτῇ τῇ καλουμένην στειρὰ»¹⁶. Ἡ μὲν ἀπάντησις εἰς τὸν Ζαχαρίαν ἐρμηνεύεται ὡς ἐντολή και ἐπιπληξίς, ἡ δὲ πρὸς τὴν Μαρίαν ὡς σεβασμὸς και ὑπακοή. Ἀπὸ τὸν Ζαχαρίαν ἀνεχώρησε χωρὶς νὰ ἀναμένη ἀπάντησιν. Ἀπὸ τὴν Θεοτόκον ἀνεχώρησεν ἀφοῦ ἔλαβε καταφατικὴν ἀπάντησιν. «Ἴδου ἡ δούλη Κυρίου γένοιτό μοι κατὰ τὸ ρῆμά σου»¹⁷.

Κατόπιν τῶν ὄσων ἀγιογραφικῶς ἀναφέραμεν, ἐπιβάλλεται νὰ τιμῶμεν τὴν Μητέρα τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν. Ἐφ' ὅσον ἐμπράκτως τὴν ἐτίμησεν αὐτὸς ὁ Θεός, θὰ ὑστερήσωμεν ἡμεῖς εἰς τιμὰς πρὸς αὐτήν; Ὁ χ... Δὲν ἄσεβοῦν οἱ Ὁρθόδοξοι Χριστιανοὶ πρὸς τὸν Μέγαν και Μοναδικὸν Μεσίτην και Λυτρωτὴν Ἰησοῦν, ὅταν τιμοῦν τὴν Παναγίαν ὡς Μητέρα Αὐτοῦ, ἀλλ' οἱ περιφρονοῦντες αὐτήν. Πρὸς τὸν Θεὸν ἄσεβεῖ ἐκεῖνος, ὅστις περιφροεῖ τὴν Παναγίαν και δὲν ἀποδίδει τιμὴν εἰς αὐτήν. Ἡμεῖς οἱ Ὁρθόδοξοι δὲν λατρεύομεν τὴν Παναγίαν ὡς Θεόν, ἀλλὰ τιμῶμεν αὐτήν ὡς Μητέρα τοῦ Θεοῦ και Σωτῆρος μας. Αὐτὴ δέ, ὡς και ἡμεῖς, «δέον ὡς Δεσπότην σέβειν και προσκυνεῖν Αὐτὸν» (Χρυσόστομος)¹⁸.

Ὅχι μόνον τὴν ἐτίμησεν ὁ Θεός, ἀλλὰ και ἡγίασεν αὐτήν. Ὁ Δαυὶδ προφητικῶς ἀποφαινεται, «Ἠγίασε τὸ σκήνωμα αὐτοῦ ὁ Ὑψίστος»¹⁹. Εἰς τὴν κυριολοξίαν σκήνωμα τοῦ Ὑψίστου ὑπῆρξε μόνον ἡ Μαριάμ. Αὐτὴν ἡγίασεν. Εἰς τὸν ἀχειροποιήτον και καθαρῶτατον αὐτὸν Ναὸν κατώκησεν. Οὕτω τὴν κατέστησεν ὄχι ἀπλῶς ἁγίαν, ἀλλὰ Παναγίαν. Ἄγία ὑπῆρξεν ἀφ' ἑαυτῆς διὰ τῶν πλουσίων ἀρετῶν τῆς Παναγίαν τὴν κατέστησε, διὰ τῆς Ἐνσαρκώσεως Του, ὁ Λόγος τοῦ Θεοῦ.

Ἡ Ἄγία Γραφή ἔχει και ἄλλας μαρτυρίας περὶ τῆς Μητρὸς τοῦ Ἰησοῦ, διὰ τῶν ὁποίων διαφεύδονται αἱ κακοδοξίαι τῶν ἐχθρῶν τῆς Ὁρθοδοξίας. Ἐνα ἀπὸ τὰ ωραιότερα τεμάχια τοῦ Εὐαγγελίου τοῦ κατὰ Λουκᾶν, τὸ ὁποῖον ὁμιλεῖ διὰ τὴν Θεοτόκον, εἶναι και ἐκεῖνο, διὰ τοῦ ὁποῖου μᾶς περιγράφει τὴν ἐπίσκεψιν αὐτῆς εἰς τὴν συγγενὴ τῆς τὴν Ἐλισάβετ, μετὰ τὸν Εὐαγγελισμὸν ὑπὸ τοῦ Ἀρχαγγέλου²⁰. Ἦσαν αἱ ἡμέραι κατὰ τὰς ὁποίας και αἱ δύο αὐταὶ γυναῖκες, ἡ Ἐλισάβετ και ἡ Μαριάμ, εἶχον λάβει μεγάλας δωρεάς, ὑπὸ τοῦ Θεοῦ. Ἡ μὲν πρώτη ἐβαστοῦσεν εἰς τὴν κοιλίαν τῆς τὸν «μειζὼνα τῶν Προφητῶν», τὸν Ἰωάννην, ἡ δὲ Μαριάμ, «τὸν Λυτρωτὴν τοῦ Κόσμου». Κατὰ τὴν ἐπίσκεψιν αὐτὴν ἡ Ἐλισάβετ ἀπέδωκε τιμὴν και δόξαν εἰς τὴν Μαριάμ. Ἄν και συγγενῆς τῆς και μικρότερα κατὰ πολὺ τὴν ἡλικίαν, τὴν χαιρετᾷ «φωνῇ μεγάλῃ», διὰ τοῦ ἀγγελικοῦ χαιρετισμοῦ, «Ἐὐλογημένη

σὺ ἐν γυναιξὶ και εὐλογημένος ὁ καρπὸς τῆς κοιλίας σου». Τὴν προσφωνεῖ ὡς Μητέρα τοῦ Κυρίου τῆς: «Πόθεν μοι τοῦτο, ἵνα ἔλθῃ ἡ Μήτηρ τοῦ Κυρίου μου πρὸς με»; Τὴν μακαρίζει μετὰ τὸν μακαρισμὸν «μακαρία εἶσαι σὺ, ἡ ὁποία ἐπίστευσας ὅτι θὰ λάβουν πλήρη και τελείαν πραγματοποιήσιν, ὅσα, διὰ τοῦ ἀγγέλου, σοῦ ἔχει εἶπει ὁ Κύριος.

Κατὰ τὸ ὑπόδειγμα τοῦ Ἀρχαγγέλου ἀφ' ἑνὸς και τῆς Ἐλισάβετ ἀφ' ἑτέρου, ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία και οἱ Χριστιανοὶ τῆς ψάλλομεν πρὸς τὴν Παρθένον: «Θεοτόκε Παρθένε, χαῖρε Κεχαριτωμένη Μαρία, ὁ Κύριος μετὰ σοῦ εὐλογημένη σὺ ἐν γυναιξὶ, και εὐλογημένος ὁ καρπὸς τῆς κοιλίας σου». Τὴν ἀποκαλοῦμεν, ὡς και ἡ Ἐλισάβετ, Μητέρα τοῦ Κυρίου και Θεοῦ ἡμῶν. «Μητέρα σὲ Θεοῦ ἐπιστάμεθα πάντες...»²¹.

Ἡ Παρθένος Μαρία κατασυγκεινημένη ἀπὸ τὴν ἱεροπρεπῆ αὐτὴν ὑποδοχὴν τῆς Ἐλισάβετ ἀποδίδει εἰς τὸν Θεὸν κάθε τιμὴν και δόξαν. Συνθέτει ἀμέσως ὠραῖον μεγαλυνάριον Ὑμνον, διὰ τὸν Θεόν. Ὡ! ποία χριστιανὴ ψυχὴ δὲν συγκινεῖται ἀπὸ τὸν ὕμνον αὐτὸν τῆς Θεοτόκου! Ἡ Ἐκκλησία μας ἔχει αὐτὸν περὶ πολλοῦ και δὲν παρέρχεται ἡμέρα κατὰ τὴν ὁποίαν νὰ μὴ ψάλλῃ τοῦτον. Ὠνόμασεν αὐτὸν Ὡδὴν τῆς Θεοτόκου και τὸν κατέταξεν ὡς Ἐνάτην Ὡδὴν, μετὰ τῶν Ὡδῶν τὰς ὁποίας συνέταξαν Πρόσωπα τῆς Παλαιᾶς και τῆς Καινῆς Διαθήκης. Θεολογεῖ και προφητεύει ἐν ταυτῷ ἡ Θεοτόκος εἰς τὴν Ὡδὴν αὐτήν. Θεολογεῖ, ὅταν ἀποφαινεται «Μεγαλύνει ἡ ψυχὴ μου τὸν Κύριον και ἠγαλλίασε τὸ Πνεῦμα μου ἐπὶ τῷ Θεῷ τῷ Σωτῆρι μου...». Προφητεύει, ὅταν λέγῃ: «Ἴδου γὰρ ἀπὸ τοῦ νῦν μακαριοῦσι με πᾶσαι αἱ γενεαί». Τὴν προφητεῖαν αὐτὴν ἐκπληροῖ ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία, ὅταν καλῆ τὰ τέκνα τῆς διὰ τῆς προτροπῆς: «Τὴν Θεοτόκον και Μητέρα τοῦ Φωτός, ἐν ὕμνοις τιμῶντες, μεγαλύνωμεν». Ὁ δὲ λαὸς ἀπαντᾷ: «Τὴν τιμιωτέραν τῶν Χερουβὶμ και ἐνδοξοτέραν ἀσυγκρίτως τῶν Σεραφεῖμ, τὴν ἀδιαφθόρως Θεὸν Λόγον τεκοῦσαν, τὴν ὄντως Θεοτόκον, σὲ μεγαλύνωμεν»²².

Ἐχομεν και ἄλλην μαρτυρίαν ἐκ τῆς Ἄγίας Γραφῆς περὶ Ὁρθόδοξου διδασκαλίας διὰ τὴν Μητέρα τοῦ Σωτῆρος Χριστοῦ. Ὁ Ἰησοῦς ἐπὶ μίαν τριετίαν περιῆγε τὰς πόλεις πάσας και τὰς κόμας, διδάσκων ἐν ταῖς συναγωγαῖς αὐτῶν και κηρύσσων τὸ Εὐαγγέλιον τῆς Βασιλείας...»²³ και ὄχλοι πολλοὶ ἠκολούθουν αὐτῷ. Ἐκ τοῦ πλήθους τοῦ λαοῦ αὐτοῦ ἀκούεται ἡ φωνὴ μᾶς γυναικός, λεγούσης: «Μακαρία ἡ κοιλία ἡ βαστάσασά σε και μαστοὶ οὗς ἐθήλασας»²⁴. Ἡ γυνὴ αὐτὴ δὲν ἦτο Θεολόγος. Οὔτε ἀνῆκε εἰς τὴν ομάδα τῶν Μαθητῶν τοῦ Ἰησοῦ. Προήρχετο ἀπὸ τὸν λαόν. Μακαρίζει, μετὰ μεγάλην φωνήν, τὴν Μητέρα τοῦ Κυρίου, εἶναι

16. Λουκ. α' 36.

17. Λουκ. α' 38.

18. Ὑπόμν. εἰς τὸ κατὰ Ἰωάν. ἱ. Εὐαγγέλιον, Ἰωάν. τοῦ Χρυσόστομου, Κεφάλ. Β', ὁμιλ. ΚΑ'.

19. Ψαλ. με' 5.

20. Λουκ. α' 39-56.

21. Ἐκ τῆς Ὑμνολογίας τῆς Ἐκκλησίας.

22. Ἐκ τῆς Ὑμνολογίας τῆς Ἐκκλησίας.

23. Ματθ. θ' 35.

24. Λουκ. ια' 27. Ματθ. θ' 25.

Ο ΚΩΟΥ ΝΑΘΑΝΑΗΛ (†)

Τὴν 13ην Αὐγούστου ἐ.ε. ἐξεδήμησεν εἰς Κύριον ὁ Μητροπολίτης Κώου Κυρὸς Ναθαναήλ. Ὁ Μακαριστὸς Ἱεράρχης ἐγεννήθη ἐν Ἀγριδίῳ Ἱμβρου τὸ 1919. Μετὰ τὰ ἐγκύκλια γράμματα, τὰς Θεολογικὰς τοῦ σπουδᾶς διήκουσεν εἰς τὸ ἐν Ἀθήναις Καποδιστριακὸν Πανεπιστήμιον. Παρηκολούθησεν εὐρυτέραν θεολογίαν εἰς τὴν Λυὸν τῆς Γαλλίας. Τὸ 1939 ἐχειροτονήθη Διάκονος καὶ Πρεσβύτερος τὸ 1942. Διετέλεσεν ἐφημέριος εἰς τοὺς Ἱερούς Ναοὺς Σωτήρος Καλλιθέας καὶ Ἁγίου Νικολάου Φιλοπάππου ἐπὶ τῆς ἐφημερίας τοῦ ὁποῦ ἀνηγέρθη ὁ νῦν παρικαλλὴς Ναός. Τὸ 1953 διὰ ἀποφάσεως τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου Ἀθηναγόρου τοῦ Α' διωρίσθη πρῶτος σχολάρχης τῆς ἀνασταθείσης Ἀθωνιάδος Σχολῆς ἐν Ἁγίῳ Ὄρει. Τὸ 1956 ἐξελέγη ἐπίσκοπος Μιλητουπόλεως χειροτονηθεὶς ἐν Ἁγίῳ Ὄρει. Τὸ 1964, ἀνυψωθείς τῆς Ἐπισκοπῆς Μιλητουπόλεως εἰς Μητρόπολιν, ὠνομάσθη Α' Τιτουλάριος Μητροπολίτης Αὐτῆς. Λόγω τῆς πλουσίας πνευματικῆς καὶ Ἐθνικῆς τοῦ δράσεως, ἡ Ἁγία καὶ Ἱερὰ Σύνοδος τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, προτάσει τῆς Αὐτοῦ Θειοτάτης Παναγιότητος τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου Ἀθηναγόρου, ἐξέλεξε τοῦτον Μητροπολίτην Κώου τὸ 1967.

Τὴν Ἱερὰν Μητρόπολιν Κώου ἐποίμανε μέχρι τοῦ τέλους τοῦ βίου του θεοφιλῶς καὶ θεαρέστως, δημιουργήσας πλείστα ὅσα ἔργα ἐν οἷς τὴν Ἱερὰν Μο-

νὴν Ἁγίου Νεκταρίου καὶ τὸν Οἶκον Εὐγγρίας «ὁ Ἅγιος Νεκτάριος».

Ὁ ἐκλιπὼν κατέλιπε φήμην συνετοῦ καὶ πράου Ἱεράρχου. Ὑπερέτησε τὴν Ἐκκλησίαν μετὰ ζήλου καὶ ἀφοσιώσεως οὐ τῆς τυχοῦσης. Ἠγάπησε τὸ ποίμνιον του καὶ ἀντηγαπήθη ὑπ' αὐτοῦ, ὅσον οὐδεὶς ἄλλος ἐπίσκοπος τῆς Ἐκκλησίας.

Τῆς ἐξοδίου ἀκολουθίας προέστη ὁ Μητροπολίτης Ρόδου συμπαραστατούμενος ὑπὸ πλείστων Ἱεραρχῶν. Τὴν Α.Θ.Π. ἐξέπροσώπησεν ὡς Πατριαρχικὸς Ἐξάρχος ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Σταυρουπόλεως κ. Μάξιμος.

Ἐπικηδεῖους Λόγους ἐξεφώνησαν ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Σταυρουπόλεως κ. Μάξιμος καὶ ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Ρόδου κ. Σπυρίδων. Ὁ Σεβ. Μητροπολίτης κ. Μάξιμος εἶπε:

Σεπιτῇ ἐντολῇ τοῦ Προκαθημένου τῆς Μεγάλης τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου Δημητρίου καὶ τῆς περὶ Αὐτὸν Ἁγίας καὶ Ἱερᾶς Συνόδου, ὠρίσθη ὅπως ἐκπροσωπήσω τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον κατὰ τὴν ἱερὰν ταύτην σιγμὴν τῆς νεκρωσίμου ἀκολουθίας τοῦ πολυκλαύστου καὶ πο-

λέγει: «Μακαρία ἡ Μητέρα ἡ ὁποία σὲ γέννησε καὶ σὲ ἔθρεψε μὲ τὸ γάλα τῆς». Τὸν μακαρισμὸν αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς δὲν τὸν ἀντιπαέριχται. Ἀπαντᾷ διὰ τῆς παρατηρήσεως: «Μενοῦν γε, μακάριοι οἱ ἀκούοντες τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ καὶ φυλάσσοντες αὐτόν»²⁵. Διὰ τῆς ἀπαντήσεως αὐτῆς ὁ Ἰησοῦς δὲν ἀρνείται τὴν συγγενειάν του μετὰ τῆς Παρθένου, ἀλλὰ ἀπλῶς δηλώνει ὅτι καὶ ἡ πλέον στενὴ, κατὰ σάρκα, συγγένεια δὲν χαρίζει τὴν μακαριότητα. «Ὁ ἀπροσωπολύπτως κρίνων κατὰ τὸ ἐκάστου ἔργον»²⁶. Ὁ Κύριος δὲν μακαρίζει μῆτε αὐτὴν τὴν Μητέρα Του, ἂν δὲν ἀποδέχεται διὰ τῆς πίστεως τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ καὶ δὲν τηρῇ αὐτὸν εἰς τὴν ζωὴν τῆς.

Ἀντιθέτως διὰ τῆς ἀπαντήσεως αὐτῆς ὁ Ἰησοῦς μὲ τὸ θεῖον Του κῆρος ἐπιβεβαιώνει αὐτὸ τὸ ὁποῖον εἶπεν ἡ γυναῖκα. Διὰ τοῦ «μενοῦν γε» διακηρύσσει: «Εἶναι μακαρία βεβαίως ἡ γυνή, ποῦ μ' ἐγέννησε καὶ μὲ ἀνέθρεψε». Ἡ ἀπάντησις αὐτῆ τοῦ Κυρίου φαίνεται γενικὴ καὶ ἀόριστος καὶ ἀφορᾷ κάθε ἓνα, ὁ ὁποῖος ἀκούει τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ καὶ τηρεῖ αὐτόν.

Αὐτὴ ὁμοίως ἡ ὁποία πρώτη ἤκουσε τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ καὶ ἀνεπιφυλάκτως ἐτήρησεν αὐτόν, εἶναι ἡ Παρθένοσ Μαρία. Περὶ τῆς ἀληθείας ταύτης ὁμιλεῖ καὶ πάλιν ὁ Εὐαγγελιστὴς Λουκᾶς, ὅταν βεβαιῶνῃ, ἐπὶ δύο μάλιστα φοράς, ὅτι «ἡ Μήτηρ αὐτοῦ (τοῦ Ἰησοῦ) διετήρει πάντα τὰ ῥήματα ταῦτα ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῆς»²⁷. Αὕτη ἔθεσε τὸν ἑαυτὸν τῆς ἐξ ὀλοκλήρου ὑπὸ τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ. Αὕτη διὰ τῆς αὐστηρᾶς τηρήσεως τοῦ θεοῦ Θελήματος ἐπόνεσεν, ὡς Μητέρα τοῦ Θεανθρώπου καὶ ὁ πόνος ὡς ρομφαία διεπέρασε τὴν ψυχὴν τῆς, καθὼς προεφήτευσεν ὁ Γέρον Συμεὼν²⁸.

Κατὰ τὴν συμβουλὴν λοιπὸν αὐτὴν καὶ τὴν ὑπόδειξιν τοῦ Θεανθρώπου, ψάλλει ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία: «Μακαρίζομέν σε οἱ πιστοὶ κατὰ χρέος καὶ δοξάζομέν σε τὴν μόνην Θεοτόκον»²⁹.

(Συνεχίζεται)

† Ὁ Γυθείου καὶ Οἰτύλου ΣΩΤΗΡΙΟΣ

25. Λουκ. ια' 28.

26. Α' Πέτρ. α' 17.

27. Λουκ. 8' 19, 51.

28. Λουκ. 8' 35.

29. Ἐκ τῆς Ἑμολογίας τῆς Ἐκκλησίας.

λυθρονήτου ἀδελφοῦ, ἀειμνήστου Μητροπολίτου Κώου Ναθαναήλ.

Ἐντολῇ Σεπιτῆ τοῦ ἀειμνήστου Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου Ἀθηναγόρου καὶ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας, εἶχον ἐνθρονίσει τότε, πρὸ δεκαετίας, ἐν τῷ ἱεροῦ τούτῳ χώρῳ, τὸν μετασιάντα ἐκ τοῦ κόσμου τῆς φθορᾶς καὶ τῆς προσωρινότητος πρὸς τὸν κόσμον τῆς μεταφυσικῆς προσδοκίας καὶ ἐλπίδος, ἀειμνήστον Ἱεράρχην Ναθαναήλ.

Ὅσα ἀντίθεσις, τῶν τότε καὶ τῶν νῦν. Ὅχι θεβαίως δι' αὐτόν, τὸν ἤδη ζῶντα τὴν ζωὴν τὴν ἀληθινήν, καὶ ἂν λέγηται θάνατος, ἀλλὰ δι' ἡμᾶς, τοὺς ζῶντας τὸν θάνατον αὐτὸν καὶ ἂν λέγηται ζωή.

Πλὴν τὸν ἀδόκητον θάνατον τοῦ ἐκλιπόντος Ἱεράρχου, θὰ ἔπρεπε νὰ διέλθωμεν ἐν σιγῇ καὶ εὐλαδίᾳ σιωπῇ, τιμῶντες ἐσσεὶ τὴν μνήμην τοῦ ἐπὶ τῶν ἐπάλξεων τοῦ καθήκοντος καὶ τῆς ὑπάτης διακονίας, ἀλλὰ καὶ ἐν τῇ ἀκμῇ τῆς προσφορᾶς αὐτοῦ ἠρωϊκῶς πεσόντος τετιμημένον νεκροῦ. Ἡ θρηνωδία ἄλλωστε καὶ τὰ δάκρυα δὲν ἀποτελοῦν θυμίαμα ἀνιάξιον τῆς μνήμης τῶν ἐπὶ τῶν θαμῶν τῶν ἠρώων πεσόντων. Ὁ ἀκάνθινος στέφανος, ὃν ἔφερε, μετὰ πολλῆς ὑπομονῆς καὶ μακροθυμίας, μετὰ καρτερίας κοὶ ἄνευ γογγυσμῶν, ἔχει ἤδη μετατραπεῖ εἰς φωτιστέφανον τιμῆς καὶ δόξης, ἐπέκεινα τῆς Ἐκκλησίας τοῦ ἀγῶνος καὶ τῆς πολυμύχθου σιρατείας, εἰς τὴν ἐν οὐρανοῖς Ἐκκλησίαν τῆς νίκης καὶ τῶν θριάμβων.

Ὁ ἀειμνήστος, οὗ ἡ μνήμη αἰωνία καὶ ἄλητος, ζῆ οὐχὶ πλέον, ὡς μεταφυσικὴν ἐλπίδα καὶ προσδοκίαν, τὴν ἀλήθειαν τῆς αἰωνιότητος, ἀλλ' ὑπὸ τὸ πρῶμα αὐτῆς καὶ ἐν αὐτῇ ζῆ εἰς τὸ ἄπλετον φῶς τῆς ἀκαταλύτου δόξης, ἐντὸς τῶν μαρμαρυγῶν τῆς πνευματικῆς φωτοχυσίας, μακρὰν τοῦ κόσμου τῶν οὐρανῶν καὶ τῶν γῆντων ἀποχώσεων. Ὁ θάνατος εἶναι ἡ φυσικὴ κατακλείς τῆς ζωῆς, ἡ εἴσοδος εἰς τὴν ὑπερβασιὴν τοῦ χρόνου. Ἀποθνήσκομεν διὰ νὰ ζήσωμεν. Ἐὐτυχεῖς, ὅσοι ἔζησαν τὴν ζωὴν ὡς ὀφείλῃ καὶ χροῦς. Ἐὐτυχεῖς, ὅσοι εἰς τὴν ζωὴν τῶν ἐφύλαξαν Θεομοτύλας καὶ ἔπεσαν μαχόμενοι ἐκεῖ. Τὸ «τῆδε κείμεθα», ἀποτελεῖ διὰ τὴν ἱστορίαν μνημεῖον ἐσσεὶ καὶ νῦν ἐπέκεινα τόπου καὶ χρόνου. Ὁ χρόνος διαιωνίζεται δι' αὐτῶν καὶ αὐτοὶ διαιωνίζονται τὸν χρόνον καὶ διαιωνίζονται ἐν τῷ χρόνῳ. Ἐντὸς τοῦ χρόνου καὶ μετὰ τοῦ χρόνου ὑπερβαίνονται τὰ ὄρια τοῦ χρόνου καὶ εἰσέρχονται εἰς τὴν αἰωνιότητα. Ἐντὸς τοῦ χρόνου καὶ διὰ τοῦ χρόνου, κατακτοῦν τὸ ἄπειρον, λικνιζόμενοι καὶ αἰωρούμενοι, μεταξὺ χώρου καὶ ἀείρου, χρόνου καὶ αἰωνιότητος, ἱστορίας καὶ ἐσχατολογίας. Ζοῦν τὴν ὑπαρξιακὴν ἀγωνίαν, τοῦ πάθους καὶ τοῦ μαρτυρίου, φέρον τὴν εὐθύνην ὑπευθύνων καὶ ἀνευθύνων, αἴρουν τὸν σταυρὸν αὐτῶν ἀλλὰ καὶ τοὺς πολυειδέεις σταυροὺς τῶν ἀδυνάτων, ὡς ἄλλοι Κυρηναῖοι, ἐν εὐλαθείᾳ καὶ μυστικῇ σιωπῇ ἀναμένοντες τὰ ἐσθινὰ κελλαθήματα τοῦ ὁρθοῦ τῆς Ἀναστάσεως.

Ἄπλοῦς καὶ ἀπέριτος, ταπεινὸς καὶ πρᾶος, ὀλίγα ὁμιλῶν καὶ πολλὰ διενεργῶν καὶ πράττων, ἀπέθῃ

σέμνωμα χριστιανικοῦ ἤθους καὶ ἐγκαλλώπισμα ἀρετῆς καὶ φρονήσεως. Πλὴν ἡ ἀρετὴ δὲν εἶναι αὐτοφύης καρπός, ἀλλὰ ἀποτέλεσμα ἀσκήσεως καὶ γυμνασίας εἶναι καρπὸς ἀγῶνων καὶ ἀγωνίας. «Ἄ γὰρ δεῖ μαθόντας ποιεῖν, ταῦτα ποιοῦντες μανθάνομεν», «Τὰς ἀρετὰς λαμβάνομεν ἐνεργήσαντες πρότερον», λέγει ὁ Ἀριστοτέλης.

Ἡ εὐψυχία, ὡς εὐτομία καὶ ῥώμη ψυχῆς περὶ τὴν ἐπιτέλειον τῶν καθηκόντων, παρὰ τὰ κατὰ τὴν ἐφαρμογὴν αὐτῶν παρουσιαζόμενα κωλύματα, ἀπετέλει βασικὸν προσὸν τοῦ ἀειμνήστου Ἱεράρχου.

Ἡ φρόνησις ὄχι μόνον ὡς διανοητικὴ ἀρετὴ, ἀλλὰ ἰδίᾳ ὡς ἠθικὴ ἰκανότης, κριτικὴ καὶ σιοχαστικὴ τοῦ ὁρθοῦ, ἐν τῇ ἐκλογῇ τοῦ ἀγαθοῦ καὶ φυγῇ τοῦ κακοῦ, ὡς διαγνωστικὴ τοῦ προσήκοντος καὶ τοῦ ἠθικῶς συμφέροντος, εἰς τε τὸ πνεῦμα καὶ τὸ συναίσθημα, ἀπετέλει τὴν βασικὴν αἰτίαν τῆς δημιουργικῆς διαθέσεως, τῆς Ὁρθοδοξίας καὶ ὁρθοπραξίας τοῦ ἀειμνήστου.

Ἄλλὰ φρόνησις σημαίνει σύνεσις, σημαίνει περίσκεψιν καὶ εὐμηχανίαν, κατὰ τὸν Σταγειρίτην. Καὶ εἶναι σύνεσις, ἡ δύναμις τῆς ὁρθῆς κρίσεως. Εἶναι ἰκανότης καὶ εὐστοχία, περὶ τὴν διάγνωσιν τῶν ὡς ἀληθῶς καλῶν, ἀπὸ τῶν ἐναντίων.

Περίσκεψις εἶναι ἡ ἰκανότης τοῦ λογιζέσθαι τοὺς καιροὺς καὶ τὰς περιστάσεις καὶ τὰς ἐνδεχομένας αὐτῶν ἐπιρροίας. Εὐμηχανία εἶναι ἡ ἰκανότης περὶ τὴν ἐπινόησιν καὶ ἐφεύρεσιν τῶν ἐκάστοτε προσφόρων καὶ ἀπαραιτήτων μέσων, πρὸς ἄρσιν τῶν οἰωνόηποτε κωλυμάτων καὶ ἐμποδίων. Ἴδου τὸ μυστικὸν τῆς ἐπιτυχίας τοῦ ποιμαντορικοῦ καὶ κοινωνικοῦ ἔργου τοῦ ἀειμνήστου Ναθαναήλ. Σεμναὶ ὀπῆσαν πάντοτε αἱ ἀξιώσεις καὶ αἱ προθέσεις αὐτοῦ καὶ σύμμετροι πρὸς τὴν ἰδίαν αὐτοῦ ἰκανότητα καὶ ἀξίαν. Ἐγγώριζε, μακρὰν πάσης μικροσπουδίας καὶ μικροπραγμασιότητος ἀλλὰ καὶ μακρὰν πάσης ὑπερφιλίας καὶ ἐπικινδύνου μεγαλοσπουδίας καὶ μεγαλεπιβολίας, νὰ διενεργῇ τὸ προσήκον καὶ πρόπον ὅταν ἔδει ὅσον ἔδει καὶ ὅπου καὶ ὅπως καὶ ἐν οἷς ἔδει.

Ἀκέραιος τὸ φρόνημα καὶ σταθερὸς τὸν χαρακτήρα, φιλόανθρωπος καὶ μεγαλόφρωνος, ἤρεμος καὶ γαλήνιος τὴν ὕψιν καὶ τὴν ψυχὴν, ἐμῶρφωσε πλῆθος πιστῶν καὶ ἀφοσιωμένων τῇ Ἐκκλησίᾳ πνευματικῶν τέκνων, ὑπηρετούντων ἀπὸ ὑπευθύνων θέσεων ἐνσυνειδήτως καὶ εὐσυνειδήτως τοὺς ἀγίους τῆς Ἐκκλησίας σκοποῦς.

Υψηλῆτος πιστῶς καὶ εὐόρκως ἐν τῇ Ἀθωνιάδι Σχολῇ καὶ ἐποίησε τὴν συμπαιδὴ ταύτην ἐπαρχίαν τοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου, μετ' αὐτοθυμίας καὶ αὐταπαρνήσεως, πολλὴ ἀγαπήσας καὶ πολλὰ ἀγαπηθεῖς. παραδόσας ἐν αὐτῇ καὶ ἀναλώσας ἐν αὐτῇ καὶ ὑπερ αὐτῆς καὶ τὸ ἔσχατον ἔλαιον τῆς νοερᾶς αὐτοῦ λυχίας. Ἐν αὐτῇ καὶ ὑπερ αὐτῆς παρέδωκε νοῦν καὶ καρδίαν, πνεῦμα καὶ συναίσθημα. Ἐμαρσάνθησαν οἱ κλάδοι, ἐξηράνθη ὁ κορμὸς καὶ ἡ ρίζα ἀπώλεσε καὶ τὴν τελευταίαν αὐτῆς ἱκμάδα. Τὸ εὐσκόφυλλον δὲν

δρον ἐξηράνθη, ἀφοῦ ἔδωκεν ὄλον τὸν καρπὸν «ἐν τῷ καιρῷ αὐτοῦ». Ἐροῦντο οἱ κλάδοι καὶ ἔκλινον πρὸς τὴν γῆν, ὑπὸ τὸ βάρος τῆς πολυκαρπίας καὶ καλλικαρπίας.

Ἐκοιμήθη, λέγει ὁ Kant, καὶ ὠνειρεύθη ὅτι ἡ ζωὴ εἶναι κάτι τὸ ὠραῖον, ἀφνιπτόθη καὶ εἶδον ὅτι ἡ ζωὴ εἶναι τὸ καθῆκον. Καθῆκον ἡ ζωὴ, καθῆκον καὶ ὁ θάνατος.

Καὶ ἐρωτᾷ ὁ τραγικός τῆς ἀρχαιότητος.

Τίς δ' οἶδεν εἰ ζῆν τοῦθ' ὃ κέκληται θανεῖν τὸ ζῆν δὲ θνήσκειν ἐστί;

Ἀλήθεια. Ποῖος γνωρίζει ἐὰν αὐτὸ πὸν ὀνομάζομεν ζωὴν, δὲν εἶναι θάνατος καὶ αὐτὸ πὸν ὀνομάζομεν θάνατον δὲν εἶναι ζωὴ;

Ἄλλ' ἡμεῖς, οἱ δεχόμενοι τὴν ὑπερφυσικὴν Ἀποκάλυψιν, γνωρίζομεν ὅτι μεταβαίνομεν ἐκ τοῦ θανάτου καὶ διὰ τοῦ θανάτου εἰς τὴν ζωὴν. Γνωρίζομεν ὅτι οὐκ «ἔχομεν ὧδε μένουσαν πόλιν, ἀλλὰ τὴν μέλουσαν ἐπιζητοῦμεν». Γνωρίζομεν ὅτι «ἡμῶν τὸ πολίτευμα ἐν οὐρανοῖς ὑπάρχει». Ὁ θάνατος εἶναι ἡ θυρὶς τῆς αἰωνιότητος. Δὲν εἶναι πῆδημα πρὸς τὸ Μηδὲν, ὅπως φρονεῖ ἡ ὀλισθηρὴ ἀντίληψις τῆς ζωῆς, ἀλλὰ τὸ πλήρωμα καὶ τὸ ἐκχύλισμα τῆς ζωῆς, ἡ ὀλοκλήρωσις καὶ ἡ τελείωσις αὐτῆς. «Ἐμοὶ τὸ ζῆν Χριστός καὶ τὸ ἀποθανεῖν κέρδος», ἔλεγεν ὁ Ἀπόστολος Παῦλος καὶ ἐπαναλαμβάνουν οἱ ἐκλεκτοὶ τῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ ἱεροῦ θυσιαστηρίου λειτουργοί.

Κατὰ τὴν φιλοσοφικὴν ἀλλὰ καὶ θεολογικὴν ἀντίληψιν καὶ κοσμολογίαν τὸ κακὸν δὲν ἔχει ἐνυπόστατον χαρακτήρα καὶ ὄντολογικὴν ὑπαρξίν. Κακὸν εἶναι ἡ ἀπλῆ ἀπουσία τοῦ ἀγαθοῦ. Τὸ σκότιος δὲν ὑφίσταται καθ' ἑαυτό. Σκότιος εἶναι ἡ ἀπλῆ ἀπουσία τοῦ φωτός. Ἡ παρουσία τοῦ ἀγαθοῦ, σημαίνει ἀπουσίαν τοῦ κακοῦ καὶ ἡ παρουσία τοῦ φωτός ἀπουσίαν τοῦ σκότους. Ἀλλὰ καὶ ὁ θάνατος τῶν ἐκλεκτῶν σημαίνει ἐλάττωσιν τοῦ ἀγαθοῦ, σημαίνει μείωσιν τοῦ φωτός. Καὶ ἡ σύγχρονος ἐποχὴ, ἐποχὴ καθαροῦ ὑποκειμενισμοῦ καὶ Μηδενιστικῆς βιοθεωρίας, ὅπου ἡ αἰσθησιαρχικὴ ἡδονοκρατία καὶ τὰ ἠθικὰ συμπτώματα τῆς πνευματικῆς ἀνομβρίας, ξηρασίας καὶ παρακιῆς, ὅπου αἱ τραγικαὶ ἀντινομίαι καὶ ἀντιθέσεις, τοῦ Θεοκεντρικοῦ Παγανισμοῦ, τοῦ ἠθικοῦ ὑποκειμενισμοῦ καὶ τῆς ὀλισθηρῆς ὑπερτροφίας, ὅπου ἡ κατάρρευσις τῶν ὑπερβατικῶν καὶ ἀναλλοιώτων ἀξιών τοῦ εἶναι καὶ τῆς ὑπάρξεως καὶ ἡ ἔλξις πρὸς τὴν γῆινην μόνον πραγματικότητα καὶ ἡ καθίζησις πρὸς τὰ παχυλὰ στοιχεῖα τῆς ἀγελίας καὶ βασικημάτων ζωῆς, οἱ θάνατοι τῶν ἐκλεκτῶν, ἀποτελοῦν μείωσιν τῶν ἀγαθῶν προτύπων καὶ ἐλάττωσιν τῶν φωτεινῶν μετεώρων, τῶν ἀπαραιτήτων διὰ τὴν ἀποδοτικὴν ὁδοποιρίαν, ἐν μέσῳ τοῦ σκότους καὶ τῆς παγερότητος τῶν συγχρόνων καιρῶν.

Εἰς ἐποχὴν καθ' ἣν ἡ ἀπὸ τοῦ καλοῦ ἀπόπτωσις καὶ ἡ πρὸς τὸ ἀγαθὸν ἐναντίωσις, ἀπέβη βίωμα καὶ ἀξίω-

μα τῆς ζωῆς τῆς ἀρνήσεως, εἰς ἐποχὴν καθ' ἣν ὁ θάνατος τοῦ Θεοῦ καὶ ἡ ἀλλοτριώσις τοῦ ἀνθρώπου καὶ ἀποξένωσις ἀπὸ παντὸς μεταφυσικοῦ καὶ ὑπερβατικοῦ στοιχείου διδάσκειται ὡς δόγμα ἀναρχικῆς καὶ ἀδυναμίας ἐλευθερίας καὶ ἀποδοτικῆς, ἡ δὲ πίστις θεωρεῖται σύμπλεγμα κατωτερότητας καὶ ἡ Θεολογία ὡς γνώσις καὶ ἐπιστήμη ἀνεδαφική, ἡ Ἐκκλησία δὲν ἠμπορεῖ παρὰ τὰ ὑπολογίστη καὶ τὰ λυπῆται διὰ τὴν ὀμοιωμένη ἐλάττωσιν τοῦ ἀγαθοῦ καὶ μείωσιν τοῦ φωτός Αὐτῆς ἐν Αὐτῇ.

Ἀνέστιος καὶ ἄπολις, ἄοικος καὶ ἄστεγος, παραμένει ὁ ἄνθρωπος μακρὰν τοῦ Θεοῦ καὶ ἐκτὸς τῆς Ἐκκλησίας. Εἶναι δένδρον ἄκαρπον ἢ πικρόκαρπον, μὴ πεφτυεμένον ὅπου δεῖ, παρὰ τὰς διεξόδους τῶν ὕδατων. Εἶναι οἰκία ἐπὶ τῆς ἄμμου, ἡ ὅποια καταρρέει καὶ παρασύρεται ὑπὸ τῶν ποικίλων ρευμάτων, κατὰ τὴν ἐκφρασὴν τοῦ Εὐαγγελιστοῦ.

Πλὴν ὁ θάνατος τῶν ἐκλεκτῶν καταλείπει τὴν ἀνάμνησιν τῆς ζωῆς καὶ τοῦ παραδείγματος. Τροφοδοτεῖ τὴν μνήμην. Οἱ τάφοι καὶ τὰ μνημεῖα ἀναμοχλεύουν τὴν ἀνάμνησιν. Ἀνακαλοῦν τὰ παραδείγματα, συγκινοῦν, διδάσκουν, ἀναπτέρωνουν ἠθικὰ βιώματα καὶ ἀγωνίσματα καὶ παλαίσματα, γεννοῦν τὴν νοσταλγίαν, τὸν νόστον δηλ. τοῦ ἄλλου διὰ τὴν ἰδανικὴν στροφὴν καὶ ὑπέροπτην πρὸς τὰ ἄνω, πρὸς τὸν κόσμον Ἐκεῖνον, τοῦ ὁποῦ αἱ εἴξαι εὐρίσκονται ἐδῶ καὶ ἡ ἐκκίνησις καὶ ἡ ἀφειρηθρία γίνεται ἐντεῦθεν καὶ ἐνταῦθα. Ζῶμεν ὑπὸ τὸ πρῶμα τῆς αἰωνιότητος. Ἡ αἰωνιότης ὑπερβαίνει τὸν χρόνον, ἀλλὰ ἄρχεται ἀπὸ τοῦ χρόνου καὶ ἐντὸς τοῦ χρόνου. Μειτέχομεν τοῦ ἀπολύτου, κατὰ τὴν Πλατωνικὴν καὶ Χριστιανικὴν ἰδεολογίαν, ἀλλὰ ζῶμεν ἐντὸς τοῦ χρόνου, ἐντὸς τῆς φυλακῆς τοῦ σώματος ἢ μᾶλλον ἐντὸς τοῦ ναοῦ τοῦ Πνεύματος, ἐντὸς αὐτοῦ τοῦ ναοῦ, ἐντὸς αὐτοῦ τοῦ ἱεροῦ χώρου περιχλειόμεν τὸ ἄπειρον, τὴν πνοὴν τοῦ Θεοῦ, τὴν ἀθάνατον ψυχὴν.

Ἡ χροσαλλίς θὰ ἀναστῇ καὶ ὁ Φοῖνιξ θὰ ἀνθήσῃ καὶ θὰ ἐξανθήσῃ.

Τετιμημένε Νεκρέ,

Ἦγωνίσθης τὸν ἀγῶνα τῆς ζωῆς καὶ τοῦ θανάτου καὶ ὑπέκνησας μὲ σεμνότητα καὶ ἀξιοπρέπειαν εἰς τὸ ὑστατον πρόσταγμα τοῦ καλέσαντός Σε Θεοῦ. Κατέλειπες τὸ σαρκίον σου εἰς τὴν ἡγαπημένην σου ἐπαρχίαν, ὡς αἰωνίαν παρακαταθήκην εἰς τὸ εὐσεβὲς ποίμνιον, τὸ ὁποῖον δικαίως θογγεῖ ὅπως καὶ ὁ Οἰκουμενικός Θεός σου καὶ οἱ ἐν Χριστῷ ἀδελφοὶ καὶ ὁ Ἱερὸς Κλήρος τὴν ἀπόλειάν σου.

Τὸν δρόμον τετέλεκας, τὴν πίστιν τετήρηκας, λοιπὸν ἀπόκειται σου, ὁ τῆς δικαιοσύνης στέφανος, ὃν ἀποδώσει σοι Κύριος, ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ, ὁ Δίκαιος Κριτής.

Ἀδελφὲ ἡγαπημένε αἰωνία σου ἡ μνήμη.

Τὰ δάκρυα τῶν πενθούτων εἶναι ὁ οἶνος τῶν ἀγγέλων καὶ οἱ στεναγμοὶ συνθέτουν τὴν ἰδανικὴν ἐνορχήστρωσιν καὶ αὐλωδίων τοῦ οὐρανοῦ.

Αἰωνία Σου ἡ μνήμη. Ἀμήν.

Ἀκολούθως ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Ρόδου κ. Σπυρίδων ὠμίλησεν ὡς ἑξῆς:

«Τὸ μνημόσυνον αὐτοῦ ἔσται ἐν εὐλογίαις καὶ τὰ ὄσα αὐτοῦ ἀναθαλοῦσι ἐκ τῆς τέφρας αὐτῶν».

Πένθος βαθὺν Σεβασμιώτατε Ἅγιε Ἐξαρχε τῆς Α.Θ. Παναγιώτητος καὶ τῆς Ἁγίας καὶ Ἱερᾶς Συνόδου τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, Σεβασμιώτατοι Ἅγιοι Ἀρχιερεῖς, εὐλαβέστατον Προσβυτέριον, ἐπιμότατοι Ἀρχόντες καὶ λοιποὶ ἐν Χριστῷ ἀγαπητοὶ ἀδελφοί, πένθος βαθὺν καλύπτει τὴν Μεγάλην τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίαν, ὑψηλῆ ἐντολῆ τῆς Ὁποίας καὶ προσίσταμαι τῆς ἐξοδίου ταύτης ἀκολουθίας, καὶ ὀδύνη βαθεῖα καθαιμάσσει τὰς καρδίας τῶν τέκνων τοῦ εὐσεβοῦς Ὀρθοδόξου λαοῦ τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Κῶ καὶ ἀπάσης τῆς Δωδεκανήσου ἐπὶ τῇ ὀδυνηρᾷ ἀπωλείᾳ τοῦ γεραροῦ καὶ ἀειμνήστου Μητροπολίτου Κῶν κυροῦ Ναθαναήλ.

Ὁ ἄνθρωπος τοῦ Θεοῦ, ὁ γενναῖος καὶ συνεπὴς ὀπίτης τῆς παραιτήσεως τοῦ Κυρίου, ὁ σοφὸς πηδάλιοχος τῆς Ἐκκλησίας, ὁ πρᾶος καὶ εἰρηνικός, ὁ ζηλωτὴς καὶ ταπεινός, ὁ ἐλεῆμων καὶ φιλόμνηστος, νέος ἔτι, ἐνδόξως διαδραμῶν τὴν ἐπίγειον αὐτοῦ σταδιοδρομίαν, νικηφόρος κατέλιπε τὴν πρόσκαιρον σκηνὴν τοῦ ματαίου τούτου κόσμου, κληθεὶς ὑπὸ τοῦ δικαιοτάτου Θεοῦ, τοῦ ἰδουτοῦ τῆς Ἐκκλησίας ἡμῶν, εἰς Ὁν ἐκ παίδων ἀφιερῶθη καὶ ἠγάπησεν, Ὡ πιστιῶς ὑπερέστησε καὶ Ὁν ἐγκαρδίως ἐπεπόθει, «ὡς ἡ δυνῶσα ἔλαφος ἐπὶ τὰς πηγὰς τῶν ὕδατων», ἡ μακαρία ψυχὴ του.

Ἡ γλῶσσα ἐκείνη ἡ τοσάκις κινηθεῖσα πρὸς αἶνον καὶ εὐχαριστίαν τοῦ Ὑψίστου εἰρίγησεν καὶ πικρὰν θλίψιν ἐνεφύτευσεν εἰς τὰς καρδίας πάντων τῶν εὐλαβουμένων καὶ σεβομένων αὐτόν.

Διότι τί ἄλλο μαρτυρεῖ καὶ ἀποδεικνύει ἢ ἐν μέσῳ ἡμῶν παρῴσταις τῶν Σεβ. Ἀρχιερέων, δεομένων ὑπὲρ αὐτοῦ, ἡ παρουσία τῶν τοῦ κράτους Ἀρχόντων, τῶν τοῦ Ἔθνους βουλευτῶν καὶ ἡ τοσαύτη σωρεία τοσοῦτον πλήθους, ἀπ' ἄκρου τῆς νήσου ταύτης προσελθόντων ἐν τῷ πανσέπῳ τούτῳ Ἱεροῦ, ἡ θλίψις καὶ ἡ ὀδύνη ἢ κατέχουσα πάντας, εἰμὴ τὴν ἐυλόγειαν καὶ τὸν σεβασμὸν δὲν ἐκτίησαιο ὁ αἰόδιμος Ἱεράρχης ἐπὶ τῇ ἐπὶ γῆς ἀναστροφῇ αὐτοῦ, ἐν τῇ λιπαρᾷ καὶ θεοφιλεῖ ποιμαντορίᾳ του.

Βαθεῖα θλίψις μὲ συνέχει, ὥστε ἀδυνατῶ νὰ πλέξω ἐπαξίως τὸ ἐγκώμιον τοῦ μακαρία τῇ λήξει γενομένου Ἱεράρχου, περιοριζόμενος εἰς ὀλίγας ἁ-

πλὰς καὶ ἀτέχνους λέξεις, ἵνα διαδράμω τὴν ἐπὶ γῆς πορείαν του καὶ νὰ ὑπομνήσω τὰς χριστιανικὰς ἀρετὰς καὶ τὴν ἀξιόλογον δροσίν του ἐν τῇ τε Πατρίδι καὶ τῇ Ἐκκλησίᾳ τοῦ ἐξ ἡμῶν μετασιάντος.

Παρὰ τῶν εὐσεβῶν γεννητῶν του ὁ ἀειμνήστος παρέλαβε τὴν ἀφέλειαν καὶ τὴν ἀγαθότητα τῆς καρδίας, ἄτινα ἀκριβῶς καὶ συνετέλεσαν εἰς τὴν θάσιν τοῦ χαρακίτηρος αὐτοῦ, πολυτίμους ὄντως ἀρετὰς, αἱ ὁποῖαι, μετὰ τῶν ἄλλων πολλαπλῶν χαρισμάτων του ὡς ποιμένος καὶ διδασκάλου καταφαίνονται ἐν τῇ πολιτείᾳ του.

Μορφώσας ἑαυτὸν ἐν τοῖς γράμμασι καὶ τὰ γράμματα ὑπηρετήσας, ἀνεδείχθη ἀνάξιος τῆς Ἱερᾶς παρῴσεως τῶν Ὀρθοδόξων Ἱεραρχῶν.

Ἀρχομένου τοῦ εἰκοστοῦ αἰῶνος εἶδε τὸ φῶς εἰς τὴν ἐνδοξον καὶ ἱστορικὴν νῆσον Ἰμβρον, τὴν τελοῦσαν ὑπὸ τὸ βάρβαρον πέλημα τοῦ αἰωνίου δυνάστου, καὶ ἐκεῖ ἐχαλυδδῶθη ἡ καρδιά του ποτιζομένη μὲ τὰ νάματα τῆς εὐσεβείας καὶ φιλοπαιρίας, τῶν ἀειμνήστων γονέων του καὶ τῶν διδασκάλων του, μετὰ τῶν ὁποίων συγκαιρέγεται καὶ ὁ παριστάμενος καὶ συμπεπνῶν ἀδελφὸς Ἅγιος Λέρον - Καλύμνου καὶ Ἀσιτυπαλαῖας κύριος Ἰσίδωρος, καὶ ἰδιαιτὰ τῶν πνευματικῶν ἡγητῶν τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Ἰμβρου καὶ Τενέδου.

Διαφλεγόμενος ὑπὸ τοῦ μοναχικοῦ ἰδεώδους ἐφθός ἤδη καταλείπει τὴν πατρῶαν γῆν καὶ εὐλογία τῶν γονέων του πορεύεται εἰς τὸ Ὄρος τὸ Ἄγιον, φελλίζων μετὰ τῷ προφήτῳ «ἦρα τοὺς ὀφθαλμούς μου εἰς τὰ ὄρη ὅθεν ἦξει ἡ βοήθειά μου».

Μαθητεύει πλησίον σεμνοῦ καὶ ἐναργέτου γέροντος εἰς τὴν Ἱερὰν Μονὴν τῆς Μεγίστης Λαύρας καὶ μετὰ κανονικὴν δοκιμασίαν περιβάλλεται τὸν Ἱερόν τριβῶνα καὶ κείρεται Μοναχός.

Ἀσκεῖται κατὰ τοὺς θείους καὶ Ἱερούς κανόνας τῆς Μοναστικῆς πολιτείας καὶ ἐντουφᾷ εἰς τὴν μελέτην τῶν Ἁγίων Γραφῶν, ιεροπόμενος εἰς τὰς μακρὰς καὶ ὀλονκτίους Ἱεράς ἀκολουθίας, ἐπαναλαμβάνων μετὰ τοῦ σοφοῦ τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης «ἄσω τῷ Κυρίῳ ἐν τῇ ζωῇ μου, ψαλῶ τῷ Θεῷ μου ἕως ὑπάρχω».

Διαπνεόμενος ὑπὸ τοῦ διακαστοῦ πόθου νὰ ἐμβαθύνῃ πλείοτερον εἰς τὰ Ἱερά τῆς Θεολογίας Γράμματα ἐγγράφεται εἰς τὴν παλαιότατον καὶ ἱστορικὴν Ἀθωνιάδα Σχολὴν καταρτιζόμενος, ἵνα ἀκολουθήσῃ ἀνωτέρας πανεπιστημιακὰς σπουδὰς.

Χειροτονεῖται κατὰ τὸ ἔτος 1939 Διάκονος καὶ τὸ ἐπόμενον ἔτος Προσβύτερος καὶ χειροθετεῖται εἰς Ἀρχιμανδρίτην ὑπὸ τοῦ ἀειμνήστου Μητροπολίτου Καρυστίας καὶ μετὰ ταῦτα Χίου κυροῦ Παντελεήμονος.

Κατὰ τὸν δεῦτερον παγκόσμιον πόλεμον ὑπηρετεῖ ὡς στρατιωτικὸς Ἰερεὺς ἐν μέσῃ Ἀνατολῇ εἰς τὴν γνωστὴν Ταξιαρχίαν τοῦ Ρίμινι, ἐμπνέων καὶ ἐμπνευμένων τὸν ἐνδοξὸν Ἑλληνικὸν στρατὸν μὲ τὰ ἐθνικοδομητικὰ του κηρύγματα.

Μετὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν εἰσέρχεται εἰς τὴν Θεολογικὴν Σχολὴν τοῦ Ἐθνικοῦ καὶ Καποδιστριακοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, ἐξ ἧς ἀπεφοίτησε μετὰ λαμπρῶς ἐπιδόσεις καὶ μετεκπαιδεύεται εἰτα ἐν Γαλλίᾳ.

Καταρίσας οὕτως ἑαυτὸν ἐν τοῖς γράμμασι καὶ περικοιμισμένος ὑπὸ πολλαπλῶν πνευματικῶν χωρισμάτων, ἐπανέρχεται ἐν τῷ Ἀγιωνύμῳ Ὁρει, τῇ πνευματικῇ ταύτῃ ἀκρωρεῖα τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας, τὸ δὲ ἔτος 1953 ἐξονομάζεται ὑπὸ τῆς Μεγάλης τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας τοῦ Σεπτοῦ Θρόνου Σχολάρχης τῆς ἀνασταθείσης ἰαίε ἐν Ἀγίῳ Ὁρει Ἀθωνιάδος Ἐκκλησιαστικῆς Σχολῆς, ἣν διώκησεν ἐπὶ τέσσαρα καὶ δέκα συναπτὰ ἔτη, ἔνθα ἀπεκαλύφθησαν τὰ ἔξοχα αὐτοῦ πνευματικὰ προσόντα διὰ τὴν μόρφωσιν καὶ ἐκπαίδευσιν τῶν σπουδαστῶν τοῦ Ἱεροῦ τούτου τεμένους, καταρτίζων καὶ ἐμπνέων διὰ τῆς σοφῆς του διδασκαλίας, τοῦ ἠθους καὶ τοῦ παραδείγματός του τοὺς μέλλοντας νὰ καταταγῶσιν εἰς τὸν Ἱερὸν κατάλογον, καὶ νὰ ἀποδοῦν πραγματικοὶ μωσταργοὶ τῶν θείων καὶ ἐπουρανίων χαρίτων.

Ἡ φιλόστοργος Μήτηρ Μεγάλη τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησία, ἀξιοχρόνως προνοία καὶ εἰς ἀνταμοιβὴν τῶν πόνων καὶ τῶν καμάτων τοῦ σεπτοῦ Λευίτου, ἐκλέγει αὐτὸν κατὰ τὸ ἔτος 1956 Ἐπίσκοπον Μιλητιουπόλεως καὶ προάγει εἰτα τὴν Ἐπισκοπὴν εἰς Μητροπολιν εἰς ἐκτίμησιν τῶν προσφερθεισῶν εἰς τὴν Ἐκκλησίαν ὑπέρστων ὑπηρεσιῶν του.

Τὴν διοίκησιν τῆς Σχολῆς διατηρεῖ μέχρι τοῦ ἔτους 1967, ὅτε ἐπινεύσει τῆς Α.Θ.Π. τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου κροῦ Ἀθηναγόρου ψήφῳ τε δὲ καὶ δοκιμασίᾳ τῆς Ἀγίας καὶ Ἱερᾶς Συνόδου ἐκλέγεται Μητροπολίτης τῆς Ἱερᾶς ταύτης Μητροπόλεως.

Τὴν ἔδραν ταύτην λαμπρύνει ὁ ἀείμνηστος Ἱεράρχης ἐπὶ δυοκαίδεκα συναπτὰ ἔτη, καταλιπαίνων τὸ πνευματικὸν αὐτοῦ γέωργιον διὰ τῆς ἀγάπης του, ἣ ὅποια ἐξεδηλώθη εἰς ἔργα φιλανθρωπίας καὶ πολλαπλῆς ποιμαντικῆς δραστηριότητος.

Φύσις εὐαίσθητος καὶ εὐγενῆς κύπτει εἰς τὸν πόνον τῶν πνευματικῶν του τέκνων καὶ ἴσταιται πανταχοῦ στρατιώτης ἀνύστακτος εἰς ἐκπλήρωσιν τῆς εὐόρκου διακονίας του.

Ἠγάπησε καὶ ἠγαπήθη ὑπὸ τοῦ Κωακοῦ περιουσίον Λαοῦ τοῦ Κυρίου, ὅστις καὶ δικαίως ἐπανελάμβανε μετὰ τοῦ θείου Παύλου, «οιοῦτος ἡμῖν ἔπρεπεν Ἀρχιερεὺς, ὄσιος, ἄκακος, ἀμίαντος».

Ἠγάλωσεν ἑαυτὸν ὡς καλὸς ποιμενάρχης Ι.Χ. διὰ τὴν ἐξυπηρέτησιν τῶν πνευματικῶν του τέκνων,

μεριμνῶν καὶ φροντίζων διὰ τὰ εὐαγγῆ Ἱδρύματα, ἀτινα ὁ ἴδιος ἴδρυσσε καὶ συνετήρει καὶ ὑπῆρξε πρωτοστάτης τῆς ἐν τῇ επαρχίᾳ του φιλανθρωπικῆς ἐξορμήσεως, καὶ πάσης Ἐθνικῆς ἀνάγκης.

Ἡ αὐστηρὰ ἐκπλήρωσις τοῦ καθήκοντος, οἱ συνεχεῖς κόποι τῆς ποιμαντορίας του ὑπέσκαφαν τὴν ἄλλως ἐπισηφελῆ ὑγείαν του καὶ ἀνέκοψαν τὸ ἔργον καὶ τοὺς εὐγενεῖς ὀραματισμούς του.

Ἡ Μεγάλη τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησία ἐτίμησε τὸν ἄνδρα, ἀναθέσασα εἰς αὐτὸν τὴν συμμετοχὴν εἰς τὴν ὀργανωτικὴν ἐπιτροπὴν τῶν ἐορτῶν τῆς χιλιετηρίδος τοῦ Ἀγίου Ὁρους, διὰ τὴν ἐπιτυχίαν τῆς ὁποίας εἰργάσθη, ἐγκωχώμενος διὰ τὰς τιμὰς πρὸς τὸ Ἀγιώνυμον Ὁρος καὶ ἰδίᾳ πρὸς τὴν Ἱερὰν Μοῆν τῆς μετανοίας του, τὴν Μεγίστην Λαύραν, εἰς τὴν ὁποίαν ἐπεπόθει νὰ ἐκμετοχῆ τὰς ἡμέρας τῆς ἐπιγείου ζωῆς του καὶ ἣ ὅποια, πρόβριμα ἀνακηρυχθεῖσα εἰς Ἱερὸν Κοινόβιον, ἐξελέξατο αὐτὸν ὡς πρῶτον καθηγούμενον αὐτῆς, ἐπιδώσασα διὰ ἀντιπροσωπείας τὴν ληφθεῖσαν ἀπόφασιν.

Ὁσαύτως ἐξεπροσώπησε τὴν Α.Θ.Π. καὶ τὸν Οἰκουμενικὸν Θρόνον εἰς τὰς ἐορτὰς τῆς χιλιετηρίδος τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς Κρήτης. Πολύτιμος ἅμα ὑπῆρξε καὶ ἣ συμβολὴ του, ὡς καὶ ἣ παρουσία του, ὡς Ἱεράρχου τῆς Δωδεκανήσου, εἰς τὰς διασκέψεις τῆς Ἐκκλησίας τῆς Δωδεκανήσου.

Καὶ ἣ πολιτεία ἐτίμησεν αὐτὸν δι' ἱκανῶν παρασῆμων καὶ στρατιωτικῶν διακρίσεων διὰ τὰς πρὸς τὴν Πατρίδα ὑπηρεσίας του, τὰς ὁποίας, συνέχιζε καὶ μέχρι τῆς τελευταίας του.

Ἐπιστέγασμα τῆς ἀναγνωρισθείσης θεοφιλοῦς καὶ εὐόρκου διακονίας του ὑπῆρξεν ἣ εὐστοχος καὶ ἐπαινετὴ ἀπόφασις τοῦ Δημοτικοῦ Συμβουλίου τῆς Πόλεως ταύτης νὰ ἐπιδώσῃ εἰς αὐτὸν τὸ χρυσοῦν μετάλλιον τῆς Πόλεως Κῶ. Ἡ ἀντιφώνησις δὲ τούτου εἰς τοὺς πρόφορον λόγους τῶν Δημοτικῶν Ἀρχόντων ὑπῆρξε καὶ τὸ κύκνειον ἄσμα του.

Τοιαυτὴ ἐν ἀδραῖς γραμμαῖς καὶ συντομία ἣ βιωτὴ καὶ πολιτεία τοῦ ἐκλιπόντος Ἱεράρχου.

Ἐπῆρξεν ὄντως ἀληθῆς οἰκονόμος τῶν μωστηρίων τοῦ Θεοῦ.

Τὴν διακονίαν του ἐπληροφόρησε καὶ ὡς καλλίνικος στρατιώτης ἔπεσεν ἐπὶ τῶν ἐπάλλεων τοῦ καθήκοντος, καταλιπὼν ἀγῆρω τὴν μνήμην.

Ἐμφανιζόμενος ἐνώπιον τοῦ δικαιοκρίτου Θεοῦ, δύναται μετὰ τοῦ Ἀποστόλου τῶν Ἐθνῶν οὐρανοβάμνος θείου Παύλου νὰ ἀναφωνήσῃ «τὸν ἀγῶνα τὸν καλὸν ἠγώνισμαι, τὸν δρόμον τετέλεκα, τὴν πίστιν τετήρηκα, ἀπόκειται μοι ὁ στέφανος τῆς δικαιοσύνης»¹.

1. Β'. Τιμόθ. 4,7.

Και εἰς τὸν στέφανον αὐτὸν τὸν πνευματικὸν προστίθεται καὶ ὁ στέφανος τῶν ἀγαπητῶν αὐτοῦ τέκνων, τῶν εὐγενῶν Κώων, ὅστις καὶ εἶναι συμπελεγμένος ἀπὸ τὰ ἄνθη τὰ καλλίχροα τῆς ἀγάπης, τοῦ σεβασμοῦ καὶ τῆς ἀφοσιώσεως, ἡ ὁποία ἐξεδηλώθη κατὰ τὰς τελευταίας στιγμὰς τῆς ἐπὶ γῆς ζωῆς του, καὶ πεποτισμένος ἀπὸ τὰ δάκρυα τοῦ πόνου καὶ τῆς ὀδύνης διὰ τὸν πρόωρον ἀφανισμόν των.

Δεόμεθα τοῦ ἀρχηγοῦ τῆς ζωῆς καὶ τοῦ θανάτου, ὅπως, ὡς ἐδόξασεν αὐτὸν ἐπὶ τοῦ ἐπιγείου θυσιαστηρίου, ἀναδείξῃ τοῦτον καὶ ἐν τῷ ἐπουρανίῳ του, συγκαιροῦσιν αὐτὸν ἐν τῷ χορῷ τῶν Δικαίων καὶ τῶν ἐκλεκτῶν.

Τοῦ ἀειμνήστου Μητροπολίτου Κώων Ναθαναὴλ ἔστω αἰωνία καὶ ἀπαλαιώτος ἡ μνήμη.

† Ἀρχιμ. ΑΜΒΡΟΣΙΟΣ ΛΑΥΡΙΩΤΗΣ

ΝΕΚΡΟΛΟΓΙΑ

Ἡ Ἀκαδημία Ἀθηνῶν ἀπώλεσε τρία ἐξαιρετα μέλη.

α) Τὸν Ἀναστάσιον Ὀρλάνδον, τὸν χαλκέντερον ἐπιστήμονα ἀρχαιολόγον καὶ τὸν πολυγραφώτατον συγγραφέα, ὅστις ὑπῆρξε καὶ τὸ ἀρχαιότερον μέλος τῆς Ἀκαδημίας ἀπὸ τῆς ἰδρύσεως αὐτῆς τῷ 1926. Πλήρης ἡμερῶν ἀπῆλθε τοῦ κόσμου ὁ Ἀναστάσιος Ὀρλάνδος, ἀλλὰ τὸ ἀξιοθαύμαστον ἔργον, τὸ ὁποῖον οὗτος ἐπετέλεσε, θὰ ὑφοῦται μέγα - μεγαλωστί ἐντὸς καὶ ἐκτὸς τῆς Ἑλλάδος, οὕτως τὰ ἀρχαιολογικὰ ἐπιτεύγματα μετὰ θαυμασμοῦ ἐκτιμῶνται καὶ διεθνῶς.

β) Τὸν Κωνσταντῖνον Παπαϊωάννου, ἐξαιρετον καὶ τοῦτον ἐπιστήμονα καὶ συγγραφέα, τὸν δραστηριώτατον ἄνδρα, διακριθέντα εἰς πλείστα ὅσα ἔργα ἐθνικῆς σημασίας καὶ θεμελιώσαντα ἐπὶ τῆς πρυτανείας του τὴν Πανεπιστημιόπολιν.

γ) Τὸν Βάσσαν Φαληρέα, τὸν ἄριστον καὶ διεθνῶς γνωστὸν γλύπτην, οὕτως τὰ καλλιτεχνικὰ ἐπιτεύγματα προσέπορσαν εἰς αὐτὸν διεθνῶς ὄνομα μεγάλου καλλιτέχου.

Τὸ Περιοδικὸν «ΕΚΚΛΗΣΙΑ» συλλυπεῖται τοὺς τε συγγενεῖς καὶ τὴν Ἀκαδημίαν Ἀθηνῶν διὰ τὴν ἀπώλειαν τῶν διακεκριμένων τούτων ἀνδρῶν καὶ εὐχεται τὴν ἀνάδειξιν ἀνταξίων διαδόχων των.

ΕΙΔΗΣΕΙΣ ΤΟΥ Τ.Α.Κ.Ε.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΤΑΜΕΙΟΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΣ ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ
ΕΦΗΜΕΡΙΑΚΟΥ ΚΛΗΡΟΥ ΕΛΛΑΔΟΣ
Τ.Α.Κ.Ε.

Δ) ΝΕΙΣ: Οἶκον. Ὑπερσειῶν

ΤΜΗΜΑ: Ἐσόδων

Ταχ. Δ) νσις: Σοφοκλέους 4, Τ. 121

Πληροφορίαι: Π. Καραλῆς

Τηλέφωνον: 3218.674

Ἐν Ἀθήναις τῇ 20 Σεπτεμβρίου 1979.

Ἀριθ. Πρωτ. 23271

» Ἐγκ. 25

ΠΡΟΣ: Τὴν Ἱεράν Ἀρχιεπισκοπὴν - Ἀπάσας τὰς Ἱ. Μητροπόλεις τῆς Ἐπικρατείας καὶ τὰ Τοπικὰ TAKE τούτων.

Ε Γ Κ Υ Κ Λ Ι Ο Σ

ΘΕΜΑ: «Περὶ κληρικοσημάνσεως αἰτήσεων καὶ πιστοποιητικῶν ἀγαμίας».

Ἐκ τοῦ διενεργηθέντος ὑπὸ ὑπαλλήλου τοῦ TAKE ἐλέγχου εἰς διάφορα Γραφεῖα Ἱ. Μητροπόλεων, ὡς πρὸς τὴν κληρικοσήμανσιν διαφόρων ἐγγράφων, διεπιστώθησαν ὠρισμένοι παραλείψεις, καὶ πρὸς ἄρσιν ἀμφιβολιῶν τινῶν κρίνομεν σκόπιμον νὰ ἀπευθύνωμεν τὴν παροῦσαν, καὶ νὰ σᾶς γνωρίσωμεν τὰ ἑξῆς:

Αἱ αἰτήσεις τῶν ἐφημερίων τῶν Ἱερῶν Ναῶν πρὸς τὸν Σεβασμιώτατον, μετὰ τοῦ Πιστοποιητικοῦ ἀγαμίας πρὸς ἔκδοσιν ἀδείας γάμου, δεόν νὰ φέρουν χαρτόσημον καὶ κληρικὸσημον ἀμφότεραι.

Εἰς περίπτωσιν καθ' ἣν, ἀντὶ πιστοποιητικοῦ ἀγαμίας, ὁ ἐφημέριος θεθαίρων εἰς τὴν αἴτησιν καὶ τὴν ἀγαμίαν τῶν ἐνδιαφερομένων τότε ἐπὶ τῆς αἰτήσεως πρέπει νὰ ἐπικολλᾶται καὶ τὸ χαρτόσημον καὶ τὸ κληρικὸσημον τοῦ πιστοποιητικοῦ, διότι ἡ αἴτησις εἰς τὴν περίπτωσιν ταύτην ἐπέχει καὶ θέσιν πιστοποιητικοῦ.

Ἀπὸ τίνος ὅμως χρόνου διεπιστώθη ὅτι τινὲς τῶν Ἱ. Μητροπόλεων χρησιμοποιοῦν διὰ τὸν σκοπὸν αὐτὸν ἕτερον τετρασέλιδον ἐντυπον εἰς τὸ ὁποῖον ἀναγράφονται ὅλα τὰ ὡς ἄνω στοιχεῖα, ἐπ' αὐτῶν δὲ ἐπικολλᾶται μόνον (1) ἐν κληρικὸσημον καὶ χαρτόσημον τοῦ Δημοσίου.

Ἐπειδὴ τοῦτο ἀποτελεῖ καταστρατήγησιν τῶν περὶ κληρικοσήμου διατάξεων τοῦ TAKE, με ἀποτελεσμα νὰ ἐπέρχεται ἀπώλεια σημαντικῶν ἐσόδων τοῦ Ταμείου, διὰ τοῦτο παρακαλοῦμεν ὅπως ἔχετε ὑπ' ὄψιν τὰ ἀνωτέρω καὶ ἐφ' ἑξῆς ἐφ' ὅσον δι' ἐνὸς μόνου ἐγγράφου πιστοποιεῖται ἡ ἀγαμία τῶν μελλονύμφων, ἐπέχει δὲ τοῦτο καὶ θέσιν αἰτήσεως, νὰ ἐπικολλᾶται διπλοῦν κληρικὸσημον, δηλαδὴ τὸ τῆς αἰτήσεως καὶ τοῦ Πιστοποιητικοῦ.

Πάντα ταῦτα εἶναι ἄλλως τε γνωστὰ εἰς ὑμᾶς καὶ διὰ παλαιότερων ἐγκυκλίων μας (28/1966 καὶ 8/1968).

Ὁ Γενικὸς Διευθυντὴς

Ἀρχιμ. ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ ΛΑΛΟΣ

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΩΝ ΣΤΗΛΗ

«Με την δύναμιν τοῦ Ἁγίου Πνεύματος».

Ἡ μετὰ τινος ἡμέρας πραγματοποιηθεῖσα ἐν Κορή 8η Γενική Συνέλευσις τοῦ Συμβουλίου τῶν Εὐρωπαϊκῶν Ἐκκλησιῶν θὰ ἐξετάσῃ σπουδαιότατα ἐπὶ μέρους θέματα, οἷα εἶναι ἡ ἀναζήτησις κοινωνίας καὶ ἐνότητος τῶν ἐν Εὐρώπῃ διηρημένων Ἐκκλησιῶν, οἱ προσανατολισμοὶ τῆς εὐρωπαϊκῆς θεολογίας, ἡ σύνδεσις τοῦ Εὐαγγελισμοῦ μετὰ τῆς κοινωνικῆς διακονίας καὶ ἡ συμβολὴ τῆς Ἐκκλησίας εἰς τὴν πραγματώσιν τῆς ἀληθοῦς εἰρήνης.

Πάντα τὰ ἐπὶ μέρους ταῦτα θέματα θὰ ὑπαχθῶν εἰς τὸ γενικὸν θέμα τῆς Συνελεύσεως, τὸ ὁποῖον εὐσιτόχως διετυπώθη ὡς ἑξῆς: «Με τὴν δύναμιν τοῦ Ἁγίου Πνεύματος ἐλεύθεροι εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ κόσμου». Ἡ εὐστοχος αὕτη διατύπωσις ἀφ' ἑνὸς ὑπομνησκει, ὅτι ἡ ἀληθῆς ἐλευθερία ἐπιτυγχάνεται ἐν ἀγίῳ Πνεύματι, καὶ ἀφ' ἑτέρου μαρτυρεῖ τὴν στοργὴν τῶν Εὐρωπαϊκῶν Ἐκκλησιῶν πρὸς τὴν ἐπικλητικὴν παράδοσιν τῆς Ὁρθοδόξου Ἀνατολῆς, ἥτις κατ' ἐξοχὴν ἐξαιρεῖ, ὅτι τὸ Ἅγιον Πνεῦμα «πάντα χορηγεῖ» «ἔρῃει προφητείας, ἱερέας τελειοῖ, ἀγραμμάτους σοφίαν ἐδίδαξεν, ἀλείψας θεολόγους ἀνέδειξεν, ὅλον συγκροτεῖ τὸν θεομὸν τῆς Ἐκκλησίας».

«Σωτήριος Κιβωτός».

Ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Ἐλευθερουπόλεως κ. Ἀμβρόσιος, ὁμιλήσας ἐνώπιον τῆς Σεπτῆς Ἱεραρχίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος περὶ τῶν καταιγιστικῶν πρῶν, τὰ ὁποῖα ἡ Ἐκκλησία πολυμονεμένη δέχεται ἐκ μέρους τῶν διαφόρων ἐχθρῶν τῆς, ἐν γλωττίᾳ ἐπεσήμανε, ἐκτὸς τῶν ἄλλων, τὰ ἑξῆς: «Ἡ Ἐκκλησία, —εἶπε—, προβάλλεται ὡς τὸ κέντρον τῆς ἀντίδρασης» εἰς τὰς «προοδευτικὰς» ἐμπνεύσεις τῶν ποικιλοτρόπων ἀπατεῶνων. Ἡ Ὁρθοδοξία σιγματίζεται ὡς τὸ ἄντρον τοῦ «παπαδιστικοῦ σκοταδισμοῦ». Ἡ ἱστορία τοῦ ἔθνους ἀναθεωρεῖται καὶ ἐπαναγράφεται ὑπὸ τὸ πρῶτον ἐνός ἀκράτου ἀντικληρικαλισμοῦ, ὁ ὁποῖος μετατρέπεται προοδευτικῶς εἰς καθαρὸν ἀντεκκλησιασμόν. Ὁ θεομὸς τῆς οἰκογενείας διακωμωδεῖται ὡς παρηκμασμένος... Ἡ παιδεία ἔχει καταστῆ μίᾳ ἀπέραντος «πίστις», ὅπου ὁ «χορὸς τῶν καταραμένων» ...σαγηνεῖ, παγιδεῖ καὶ ἀποχανώνει τοὺς... θαμῶνας τῶν ἐκπαιδευτικῶν Ἰδρυμάτων ὄλων τῶν βαθμίδων ἐπὶ μεγίστῃ χαρᾷ τῶν ἐπιποθύντων τὸν πνευματικὸν μαρασμὸν τοῦ τόπου. Ἡ νεολαία ἔχει ἀποθῆ ὁ ἰσχυρὸς πόλος ἑλξέως τῶν πλέον ἀπιδάνων καὶ ἀσυνειδήτων πειραματισμῶν. Μετὰ τὴν λεγομένην «πολιτικοποίησιν» ἐπιχειρεῖται ἀγρία ἐκμετάλλεσις τῶν ἀγνῶν ὀραματισμῶν τῶν νέων μας δι' ἐν καλύτερον αἴτρον καὶ μίαν δικαιοτέραν κοινωνίαν καὶ μετὰ τὴν ἀνήθικον μέθοδον τοῦ ἀποπροσανατολισμοῦ μεταποτίζονται τὰ διαφέροντα καὶ τὸ νεανικόν

των πάθος ἀπὸ τὰ οὐσιώδη εἰς τὰ διακοσῶντα τὰ συμφέροντα τῶν διαφόρων «ἀφεντικῶν». Συνθήματα ἀθεϊστικά, ἀντεκκλησιαστικά, ἀντιεθνικά, ἀντικοινωνικά, ἀντιοικογενειακά, ἀναρχικά, διεθνοιστικά, γενιτισαρροπητικά κ.λπ. ἀγοραῖως περιφέρονται ἀπὸ στόματος εἰς στόμα ὑπὸ τὸ πρόσχημα τῆς «προόδου», τῆς «ἐξέλιξης», τῆς «συναδέλφωσης τῶν λαῶν», τῆς «ἀλλαγῆς».

Εὐχόμεθα, ὅπως αἱ διαπιστώσεις αὗται τοῦ Σεβασμιωτάτου, αἰτινες ὁρθῶς ἐνυχοῦν εὐρείας δημοσιότητος, συντελέσουν εἰς τὴν ἀφύπνισιν πάντων τῶν ελλικρινῶς ἐνδιαφερομένων διὰ τὸ μέλλον τοῦ ἔθνους μας. Οὗτοι δέον νὰ συνενώσουν τὰς δυνάμεις καὶ προσπάθειάς των, ἵνα συνειδητοποιηθῇ ὑπὸ πάντων τῶν Ἑλλήνων, ὅτι, —ὡς προσέθεσεν ὁ ἅγιος Ἐλευθερουπόλεως—, «ἡ Ὁρθοδοξία εἶναι ἡ τελευταία καταφυγὴ καὶ σωτήριος Κιβωτὸς διὰ τὴν πολιτιστικὴν καὶ ἐθνικὴν ἐνότητα αὐτοῦ τοῦ τόπου καὶ ἡ μοναδικὴ καὶ ἐσχάτη δυνατότης, τὴν ὁποῖαν διαδέτοιμεν διὰ τὴν πνευματικὴν ἀutosυνειδησίαν καὶ ταυτότητά των».

«Ἀστασίαστον κανονικὸν στοιχεῖον».

Τὸ τελευταῖον φύλλον τοῦ ὑπὸ τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Γαλλίας ἐκδιδομένου περιοδικοῦ «Ὁρθόδοξος Μαριγρία καὶ Σκέψις» ἀφιέρωσε τὰς σελίδας του εἰς τὴν δημοσίευσιν μελετῶν ἐπὶ τοῦ ζητήματος τῆς Ὁρθοδόξου Διασποράς, ὅπερ εἶναι τὸ δξύτερον διοικητικὸν θέμα εἰς τὰς σχέσεις τῶν Ἀυτοκεφάλων Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν, αἵτινες ἔχουν ἐθνικὸν χαρακτηρισμόν.

Ὡς εὐσιτόχως ἐτόνισεν ὁ καθηγητὴς τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν κ. Βλάσιος Φειδᾶς ἐν τῇ δημοσιευμένῃ εἰς τὸ περιοδικὸν τοῦτο μελετῇ του, «αἱ κανονικαὶ δομαὶ τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας προσφέρουν ἅπαντα τὰ κανονικὰ πλαίσια διὰ τὴν ἐπίλυσιν τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ καὶ ἐθνικοῦ προβλήματος τῆς Ὁρθοδόξου Διασποράς, ἐὰν τὸ πρόβλημα διαχωρισθῇ ἀπὸ τὰς ἀντικανονικὰς ἐθνοφυλετικὰς διεκδικήσεις τῶν αὐτοκεφάλων ἐθνικῶν Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν», αἵτινες ἔχουν «σαφῶς περιγεγραμμένα τὰ ὅρια τῆς κανονικῆς των δικαιοδοσίας διὰ τῶν κατοχυρωσάντων τὸ αὐτοκέφαλον» αὐτῶν Πατριαρχικῶν «Τόμων». Ἡ περὶ ἧς ὁ λόγος αὐτοκεφαλία ἀφορᾷ εἰς τὴν δικαιοδοσίαν «ἐκάστης Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας, ἐντὸς τῆς συγκεκριμένης περιφέρειας τῶν ὁρίων τοῦ μετ' οὗ συνδέεται Κράτους. Ἡ ἐθνοφυλετικὴ υπέρβασις τῶν κρατικῶν ὁρίων τοῦ ἔθνους, ἐπὶ τοῦ ὁποῖου ἀσκεῖ κανονικὴν διοικητικὴν δικαιοδοσίαν ἢ ἀνακηρυχθεῖσα αὐτοκέφαλος Ἐκκλησία εἶναι ἀδιανόητος εἰς τὴν δι' ἀποφάσεων Οἰκουμενικῶν καὶ Τοπικῶν συνόδων καὶ διὰ τῆς μακραίωνος ἐκκλησιαστικῆς πράξεως διαμορφωθεῖσαν καθο-

λικήν κανονικήν παράδοσιν», διὰ τὴν ὁποίαν ὁ μόνος θρόνος, ὅστις ἐτιμήθη δι' ἀποφάσεως Οἰκουμενικῆς Συνόδου διὰ παροχής διοικητικῆς δικαιοδοσίας ἀνεξαρτήτου σαφῶς περιγεγραμμένων γεωγραφικῶν πλαισίων, εἶναι ὁ Οἰκουμενικὸς θρόνος. Ἡ ἀναγνώρισις εἰς αὐτὸν ἀπερορίου διοικητικῆς δικαιοδοσίας», ἥτις εἰς οὐδένα τῶν ἄλλων πατριαρχικῶν θρόνων ἀνεγνωρίσθη κανονικῶς «παραμένει ἀστασίαστον ἐν τῇ Ὁρθοδόξῳ Ἐκκλησίᾳ κανονικῶν στοιχείων», ὅπου ἀεκφράζεται καὶ σήμερον πανορθόδοξως εἰς τὰς διορθοδόξους καὶ διεκκλησιαστικὰς σχέσεις».

Ὅθεν ἡ ἔμμονὴ εἰς τὴν παράδοσιν τούτων εἶναι ἐγγύησις διὰ τὴν ἐνότητα τοῦ ὁρθοδόξου κόσμου, ἥτις εἶναι τόσον ἀναγκαῖα διὰ τὴν μετάδοσιν τοῦ λυτρωτικοῦ μηνύματος τῆς Ὁρθοδοξίας εἰς τὸν σύγχρονον κόσμον.

Γεώργιος Φλορόφσκυ (†).

Ἡ πρὸς Κύριον ἐκδημία τοῦ ῥώσου ὁρθοδόξου θεολόγου τῆς Διασποράς πατρός Γεωργίου Φλορόφσκυ ἐστέρησε τὴν Ὁρθόδοξον Ἐκκλησίαν καὶ Θεολογίαν ἐνδὸς τῶν ἐπιφανεστέρων συγχρόνων ἐκπροσώπων τῆς.

Ὁ εἰς ἡλικίαν 86 ἐτῶν ἐξ ἡμῶν μεταστὰς πρωτοπρεσβύτερος ἐγεννήθη ἐν Ρωσίᾳ, τὴν ὁποίαν ἐγκατέλειπε τὸ 1920, διὰ τὴν μεταβῆ εἰς Πράγαν, κατόπιν εἰς Παρισίους τὸ 1926 καὶ τελικῶς εἰς Η.Π.Α. τὸ 1948.

Ὁ πατὴρ Φλορόφσκυ συνέγραψεν ἀναριθμητοὺς θεολογικὰς πραγματείας καὶ ἐδίδαξεν ὁρθόδοξον θεολογίαν εἰς τὰς Θεολογικὰς Σχολὰς τῶν Πανεπιστημίων Columbia, Harvard καὶ Princeton καὶ φιλοσοφίαν τοῦ δικαίου εἰς τὴν Νομικὴν Σχολὴν τῆς Πράγας. Ῥωστικῶς ἐδίδαξεν εἰς τὰς ὁρθοδόξους θεολογικὰς σχολὰς Ἁγίου Σεργίου ἐν Παρισίοις, Ἁγίου Βλαδιμήρου ἐν Νέα Ὑόρκη καὶ Τιμίου Σταυροῦ ἐν Βοστώνη. Ἦτο ἐκπρόσωπος τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν, ἥτις προώθησε τὴν ἴδρυσιν τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου τῶν Ἐκκλησιῶν, καὶ συνεβάλετο τὰ μέγιστα εἰς τὴν προβολὴν τῆς Ὁρθοδοξίας ἐν οἰκουμενικοῖς συνεδρῶσις.

Ὁ πατὴρ Φλορόφσκυ, ὅστις ἦτο θαύνητος στοχαστής, γλαφυρὸς συγγραφεὺς καὶ ἐξαίρετος διδάσκαλος, διεκρίθη ὡς ἠξικέλευθος κήρυξ τῆς ἐπιστροφῆς εἰς τοὺς Ἑλληνας Πατέρας καὶ εἰς τὴν ἐν τῇ Ὁρθοδόξῳ Ἐκκλησίᾳ διαφυλαχθεῖσαν ἐλληνικὴν πατερικὴν σκέψιν καὶ παράδοσιν. Τῷ ὄντι ἀποτελεῖ μίαν τῶν πλέον φωτεινῶν μορφῶν τῆς ἐλληνορθοδόξου Θεολογίας τοῦ εἰκοστοῦ αἰῶνος».

Διὰ τὴν τελεσφορήσῃ ἢ προσπάθειᾳ.

Ἡ ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Παιδείας ἀναληφθεῖσα προσπάθεια πρὸς ἀποτροπὴν τῆς διεισόδου εἰς τὰ σχολεῖα τῆς χρήσεως τῶν ναρκωτικῶν, τοῦ καπνίσματος καὶ τῶν διαφόρων ἐκδηλώσεων τῆς ἀντικοινωνικῆς συμπεριφορᾶς δεδικοιολογημένως ἔτυχε τῆς γενικῆς ἐπιδιοκμασίας. Ἀσφαλῶς πρέπει νὰ ληφθοῦν

πάντα τὰ μέτρα, διὰ τὴν προφυλαχθῆ ἡ νέα γενεὰ ἐξ ἀπαιτητῶν παγίδων καὶ ἐκ θανασίμων κινδύνων.

Ἄλλὰ, διὰ τὴν τελεσφορήσῃ ἢ περὶ ἧς ὁ λόγος προσπάθεια τοῦ Ὑπουργείου Παιδείας καὶ ἔχη ἱκανοποιητικὰ ἀποτελέσματα, πρέπει, παραλλήλως πρὸς τὴν σχετικὴν διαφώτισιν τῶν νέων, νὰ ἐνισχύηται ἡ θέλησις αὐτῶν πρὸς ἀντίστασιν εἰς τὰς πολυειδεῖς μορφὰς τοῦ κακοῦ διὰ τῆς ὑπὸ τῆς χριστιανικῆς ἀγωγῆς δημιουργίας πανισχύρου συμπλέγματος καὶ δραματικῆς δόνησις δραστηριῶν βουλτικῶν κινήσεων καὶ ἐλατηρίων, ἅτινα θὰ χαλκιδώσουν τοὺς νέους εἰς τὸ νὰ ζοῦν καὶ πολιτεύονται ἀποσιγούντες τὸ πονηρόν, κολλώμενοι τῷ ἀγαθῷ» (Ρωμ. ιβ', 9).

Ἡ ὑγιὲς θρησκευτικότης.

Ἀστρογράφος πρωτῆς ἀθηναϊκῆς ἐφημερίδος, λαμβάνων ἀφορμὴν ἐκ τῶν ἐκκεντρικῶν ἐνεργειῶν, αἱ ὁποῖαι γίνονται ὑπὸ τῆς σημερινῆς κυβερνήσεως τοῦ Ἰσὼν ἐν ὀνόματι τῆς ἰσλαμικῆς θρησκείας καὶ ἀναφερόμενος εἰς τὰς διὰ τῶν αἰῶνων γενομένας κατασχέσεις ὑπὸ τῶν φορέων τῆς Θρησκείας ἢ καὶ ἐγκοσμίων ὑποκαταστάτων αὐτῆς, ἰσχυρίζεται —θεβαίως οὐχὶ ἄνευ ἀντιφάσεων— ὅτι ἐκ τῆς «θαυτέρας οὐσίας τῆς Θρησκείας» ἀπορρέει ἡ καταπολέμησις τοῦ «φωτὸς τῆς ἐπιστημονικῆς ἔρευνας» καὶ τῆς «ἀνθρώπινης ἐλευθερίας» καὶ ἡ «ἐτοιμότητα τοῦ καταπιεστικοῦ ἔξαναγκασμοῦ».

Εἰς τοὺς ἰσχυρισμοὺς αὐτοὺς, οἵτινες ἀπορρέουν ἐκ τοῦ ταντισμοῦ τῆς χρήσεως πρὸς τὴν κατάχρησιν ἢ τοῦ θεοσοῦ πρὸς τοὺς ἐκπροσώπους του, τοῦθ' ὅπερ σημαίνει προσφυγὴν εἰς τὸ λογικὸν σφάλμα τῆς τῶν «ἄσων τετραδος», ἀντιτίθεται τὸ γεγονός, ὅτι ἡ ἕγιγῃς θρησκευτικότης ἔδωκε συγνάκις ἄθροιον πρὸς ἐκκόλασιν πολλῶν κορυφαίων ἐκπροσώπων καὶ αὐτῶν τῶν θετικῶν ἐπιστημῶν καὶ ὅτι ἐν τῇ Ἁγίᾳ Γραφῇ οὐ μόνον διακηρύσσεται τὸ γεγονός, ὅτι ὁ ἄνθρωπος ἐπλάσθη ἐλεύθερος, ἀλλὰ καὶ ὑποδεικνύεται ἡ ὁδὸς τῆς ἀξιοποιήσεως τῆς ἀληθοῦς ἐλευθερίας, «ἢ Χριστὸς ἡμᾶς ἠλευθέρωσεν» (Γαλ. ε', 1). «Ὁδὸς τὸ Πνεῦμα Κυρίου, ἐκεῖ ἐλευθερία» (Β' Κορ. γ', 17). Ἐπομένως ἀδίκως ὑποστηρίζεται, ὅτι ἡ ἀνθρώπινη ἐλευθερία εἶναι ἀσυμβίβαστος πρὸς τὴν ὕψιστην τῆς Θρησκείας!

ΕΚΚΛΗΣΙΑ

Ἡ Διεύθυνσις τοῦ Διορθοδόξου Κέντρου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἀπευθύνει θερμὴν ἔκκλησιν εἰς τὸν πνευματικὸν κόσμον, ὅπως ἔλθῃ ἀρωγὸς εἰς τὸν ἐξοπλισμὸν τῆς βιβλιοθήκης τοῦ Κέντρου διὰ τῆς ἀποστολῆς παντὸς εἶδους συγγράμματος ἀναφερομένου εἰς τὴν Θεολογίαν καὶ γενικώτερον εἰς τὸ ἀντικείμενον μελέτης πασῶν τῶν θεωρητικῶν ἐπιστημῶν.

Διεύθυνσις: Διορθόδοξον Κέντρον Ἐκκλησίας Ἑλλάδος
Ἰασιῶ 1 Ἀθῆναι (τ. τ. 140).

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

Ὀικουμενικὸν Πατριαρχεῖον

Ἐπικοινωνία Τουρκικῆς Κυβερνήσεως καὶ Πατριαρχείου.

Ἡ Ἀδτοῦ Θειοτάτη Παναγιότης, ὁ Πατριάρχης, μετὰ τῶν Σεβ. Μητροπολιτῶν Γέροντος Χαλαηδόνοσ κ. Μελίτωνος καὶ Μύρων κ. Χρυσοστόμου, κατόπιν σχετικῆς προσκλήσεως, μεταβάντες εἰς τὸ Μέγαρον τῆς Νομαρχίας, ἔσχον ἐπικοινωνίαν μετὰ τοῦ Ἐξοχ. Βοηθοῦ Πρωθυπουργοῦ κ. Ὁρχάν Ἐγιοῦμπογλου. Κατὰ τὴν σύσκεψιν ταύτην, εἰς ἣν παρέστησαν ἐπίσης ὁ κ. Νομάρχης, οἱ ἀρμόδιοι παράγοντες τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐξωτερικῶν καὶ ὁ ἐκ τῶν Βουλευτῶν τῆς Πόλεως κ. Γιαλτσίν Γκιουρσέλ, ἐν ἀρχῇ ὁ κ. Βοηθὸς Πρωθυπουργὸς ἀνεκοίνωσαν καὶ ἐπισημῶς τὴν διὰ τοῦ παρόντος ἐκδοθέντος Νομοδιατάγματος ἀπαλλαγὴν τῶν Ἱερῶν Ναῶν καὶ τῶν εὐαγγῶν Ἱερουσαλὴμ τῶν ἐκ τοῦ Βακουφικοῦ δικαιοῦματος ἐλέγχου τοῦ ὄμοιο, ἐφ' ᾧ καὶ ἡ Ἀδτοῦ Θειοτάτη Παναγιότης ἐξέφρασαν ἀπὸ μέρους τοῦ Πατριαρχείου καὶ τῆς Ὁμογενείας θερμὰς εὐχαριστίας. Ἐν συνεχείᾳ συζητήθησαν ἀπαντὰ τὰ ἐκκρεμῆ προβλήματα τοῦ Πατριαρχείου καὶ τῆς Ὁμογενείας.

Ἀπὸ πλευρᾶς Πατριαρχείου ἐξετέθησαν ἐν πρὸς ἐν καὶ ἀναλελυμένως ὅλα τὰ ἀπασχολοῦντα ἡμᾶς θέματα, ἀπὸ δὲ Κυβερνητικῆς πλευρᾶς ἐδόθησαν πληροφορίες περὶ τῶν διαδικασιῶν, αἱ ὁποῖαι ἐτέθησαν εἰς κίνησιν διὰ τὴν ἀρριν ὄλων τῶν συνεπειῶν τοῦ ὄμοιο καὶ ὑποσχέσεις, ὡς καὶ οἱ τρόποι ἐνεργείας διὰ τὴν ἐπίλυσιν τῶν πολλῶν ἐκκρεμῶν προβλημάτων.

Ἡ ὅλη ἐπικοινωνία, διαρκέσασα ἐπὶ μίαν ὥραν, διεξήχθη εἰς ἀτιμόσφοιραν εὐχρινείας καὶ ἐγκαρδιότητος καὶ ὑπῆρξεν ἀκρως ἐπικοδομητικῆ.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Ἱερὰ Μητρόπολις Ἄρτης

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὸ ἀρθρον 33 παράγρ. 2 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2 Κανονισμοῦ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος «περὶ Ἱερῶν Ναῶν καὶ Ἐφημερίων», καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ νόμιμα καὶ κανονικὰ προσόντα, ὅπως, ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης εἰς τὸ Δελτίον «ΕΚΚΛΗΣΙΑ», ὑποβάλλωσιν εἰς τὴν Ἱερὰν Μητρόπολιν Ἄρτης τὰ ὑπὸ τοῦ Νόμου ὀριζόμενα δικαιολογητικὰ πρὸς κατάληψιν τῆς κενωθεῖσης δευτέρας θέσεως Ἐφημερίου τοῦ ἐν Ἄρτῃ Ἱεροῦ Ἐνοριακοῦ Ναοῦ Παντοκράτορος.

Ἐν Ἄρτῃ τῇ 8ῃ Ὀκτωβρίου 1979

† Ὁ Ἄρτης ΙΓΝΑΤΙΟΣ

Ἱερὰ Μητρόπολις Μεσσηνίας

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ Νόμου 346) 1976 «Περὶ τρόπου πληρώσεως Ἐφημεριακῶν τινῶν θέσεων καὶ συστάσεως Εἰδικῶν Σχολῶν Ἱερατικῆς μορφώσεως» (ΦΕΚ 142, τ. Α' τῆς 10 Ἰουνίου 1976), τὴν ὑπ' ἀριθ. 3154 καὶ ἀπὸ 26-6-1976 Ἀπόφασιν τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος (ΦΕΚ 838, τ. Β' τῆς 28 Ἰουνίου 1976) καὶ τὰ ἀρθρα 33 37 τοῦ Κανονισμοῦ ὑπ' ἀριθ. 2) 1969 «Περὶ Ἱερῶν Ναῶν, Ἐνοριῶν καὶ Ἐφημερίων», καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ ὑπὸ τῶν Ἱερῶν Κανόνων καὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν Νόμων ὀριζόμενα προσόντα, ὅπως, ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης εἰς τὸ Περιοδικὸν «ΕΚΚΛΗΣΙΑ», ὑποβάλλωσιν τὰ κανονικὰ καὶ νόμιμα δικαιολογητικὰ διὰ τὴν κατάληψιν τῶν ἐφημεριακῶν θέσεων: 1) Ἁγίας Τριάδος Δροσιάς, 2) Κοιμήσεως Θεοτόκου Καλαμίου, 3) Ἁγίας Αἰκατερίνης Καλαμαρά, 4) Ἁγίου Γεωργίου Μυρσινοχωρίου, 5) Ἁγίας Αἰκατερίνης Νεδοῦσης, 6) Ἁγίου Ἰωάννου Πιπερίτσας, 7) Ἁγίου Διονυσίου Χωματεροῦ.

Ἐν Καλαμῆτα τῇ 8ῃ Ὀκτωβρίου 1979

† Ὁ Μεσσηνίας ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ

« ΕΚΚΛΗΣΙΑ »

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
Ἐκδιδόμενον κατὰ δεκαπενθήμερον

ΕΠΟΠΤΕΥΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

† Ὁ Σάμου καὶ Ἱκαρίας
ΠΑΝΤΕΛΕΗΜΩΝ

† Ὁ Παραμυθίας, Φιλιατῶν καὶ Γηρομερίου
ΤΙΤΟΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
ΚΩΝ. Γ. ΜΠΟΝΗΣ
Καθηγητῆς τοῦ Πανεπιστημίου
Ἀκαδημαϊκός

ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ

Α) Ἐσωτερικοῦ: Δραχμαὶ 300 ἔτησίως.

Β) Ἐξωτερικοῦ: Δολλάρια 15 ἔτησίως.

Τιμὴ ἐκάστου τεύχους μετὰ τοῦ «ΕΦΗΜΕΡΙΟΥ»
δρχ. 15.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Προσφώνησις τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. κ. Σεραφεῖμ, Προέδρου τῆς Ι. Σ. Ι.

Ἀντιφώνησις τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Μυτιλήνης κ. Ἰακώβου, Ἀντιπροέδρου τῆς Ι. Σ. Ι. τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.

Μητροπολίτου Γυθείου καὶ Οἰτύλου Σωτηρίου, Ἡ Ἐνανθρώπησις Ὑιοῦ καὶ Λόγου τοῦ Θεοῦ ἐκ τῆς Παρθένου Μαρίας.

Ὁ Κῶμος Ναθαναὴλ (†)

Νεκρολογία.

Εἰδήσεις τοῦ Τ. Α. Κ. Ε.

Παρατηρήσεων στήλη.

Ἐκκλησιαστικὰ Χρονικά.

Παράρτημα.

ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ ΤΗΣ ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΗΣ ΔΙΑΚΟΝΙΑΣ Ἀθῆναι, Ἰακίου 1 — Τηλ. 710.734
Προϊστάμενος Τυπογραφεύς: Ἰωάννης Μιχαήλ. Ἀναστασάκη Β, Ζωγράφου. Τηλ. 7787.978.